

Thuiiz® *bij*
KINDEROPVANG

Werkplan BSO

Werkplan Matrijs / Antonius / De Loods

Inleiding

Dit werkplan is een aanvulling op het algemeen pedagogisch beleid van Thuibij Kortenhoef. Dit werkplan is een extra document naast ons pedagogisch beleidsplan, waarin onder andere onze algemene inzichten, visie, missie en kernwaarden worden beschreven. In dit werkplan beschrijven wij gedetailleerd onze werkwijzen op onze Buitenschoolse Opvang (BSO). Onder de BSO valt alle opvang voor de leeftijdscategorie 4 – 13 jaar, op schooldagen als school afgelopen of gesloten is. Dus na schooltijd, tijdens vakantie, op studiedagen en de voorschoolse opvang. Dit document wordt, net als alle overige beleidstukken, jaarlijkse geëvalueerd, zodat we dit kunnen bijstellen indien nodig.

In dit document wordt

- gesproken over de ‘verzorger’, waar de ‘wettelijk vertegenwoordiger’ van het kind wordt bedoeld. Meestal zijn dit de ouders, echter niet alle verzorgers zijn officieel de wettelijke ouders. Soms wordt over ‘ouder’ gesproken, omdat in het totaalbeeld het woord ‘ouder’ beter past.
- standaard gesproken in de mannelijke vorm, waar dit ook de vrouwelijke kan zijn.
- onderscheid gemaakt tussen twee leeftijdsgroepen. 4-8 jarigen en 8-13 jarigen. In de praktijk zitten deze leeftijdsgroepen ook op afzonderlijke locaties.

Elk kind is een los individu, met een eigen ritme qua ontwikkeling en eigen interesses. Elk kind doet ontwikkeld op zijn eigen tempo. Op de BSO zitten kinderen vanaf 4 tot maximaal 13 jaar. Dat is een groot leeftijdsverschil met een groot verschil qua ontwikkeling. Bij Thuibij weten we dat niet elk kind op elke leeftijd hetzelfde ontwikkelingsniveau & dezelfde interesses heeft. Daarnaast heeft ook elk kind een eigen karakter en achtergrond. Wij kijken naar het kind als individu en proberen het kind op zijn eigen niveau uit te dagen. Wij hebben onze BSO's bewust opgesplitst in twee verschillende leeftijdsgroepen, omdat wij denken dat dit leuker en uitdagender is voor de kinderen.

Het pedagogisch klimaat op onze groepen wordt gekenmerkt door onze kernwaarden. Bij het werken vanuit die kernwaarden wordt er vormgegeven aan onze pedagogische visie. De vier pedagogische basisdoelen zoals die beschreven zijn in de Wet Kinderopvang vormen het uitgangspunt. Op welke manier we daar inhoudelijk vorm aan geven wordt per leeftijdsgroep beschreven in de apart pedagogisch werkplannen.

De vier pedagogische basisdoelen:

- **Het aanbieden van een gevoel van emotionele veiligheid**
Het op een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgaan, waarbij respect voor de autonomie van de kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld. Structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat de kinderen zich emotioneel en veilig kunnen voelen.
- **Het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie**
Het spelenderwijze uitdagen van kinderen in de ontwikkeling van hun motorische, cognitieve, taalvaardige en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen in een veranderende omgeving te functioneren.
- **Het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie**
Het begeleiden van de kinderen in hun interacties, waarbij ze spelenderwijze sociale kennis en vaardigheden wordt bijgebracht, om ze in staat te stellen om zelfstandig relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.
- **Het aanbieden van de kans zich waarden en normen eigen te maken**
De kinderen stimuleren we om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen in de maatschappij.

Inhoudsopgave

INLEIDING	1
INHOUDSOPGAVE	2
HOOFDSTUK 1: DOELSTELLING EN VISIE BSO	4
1.1 DOELSTELLING	4
1.2 VISIE BSO	4
1.3 PRAKTIJK VERTALING VISIE	4
HOOFDSTUK 2: KINDEREN LATEN GROEIEN IN ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN, TALENTEN EN TEMPERAMENT	6
2.1 EMOTIONELE VEILIGHEID	6
2.1.1 Sensitieve responsiviteit	6
2.1.2 Structuur en voorspelbaarheid.....	7
2.1.3 Respect voor de autonomie	8
2.1.4 Praten en uitleggen	9
2.1.5 Vaste gezichten	9
2.1.6 Mentorschap.....	10
2.1.7 Wennen	10
2.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING	12
2.2.1 schoolgaande kinderen: De ontwikkeling	12
2.2.2 Activiteiten	12
2.2.3 Zelfstandigheid	14
2.2.4 Motorische vaardigheden.....	14
2.2.5 Creatieve vaardigheden.....	15
2.2.6 Cognitieve vaardigheden.....	15
2.2.7 Taalvaardigheden.....	16
2.2.8 Ontwikkelingsstimulering	17
2.3 SOCIALE ONTWIKKELING	18
2.3.1 De sociale ontwikkeling	18
2.3.2 Samenspel	19
2.3.3 Conflicten in het samenspel.....	19
2.3.4 Interactie kinderen onderling stimuleren.....	20
2.4 WAARDEN EN NORMEN.....	20
2.5 HUISREGELS	21
2.5.1 Algemeen.....	21
2.5.2 Eten.....	21
2.5.3 Toiletgebruik	21
2.5.4 Buitenspelen	22
2.5.5 Gymlokaal (BSO Antonius)	22
2.5.6 Rituelen.....	22
2.5.7 Zelfstandig komen/gaan van/naar de BSO.....	23
2.6 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING	24
2.6.1 Observeren en oudergesprekken	24
2.6.2 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling.....	24
HOOFDSTUK 3: THUIZBIJ INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND	25
3.1 STAMGROEPEN	25
3.1.1 Stamgroep.....	25
3.1.2 Verlaten van de basisgroep	26
3.1.3 Open deuren beleid.....	27
3.1.4 Samenvoegen.....	27
3.2 DAGINDELING.....	29
3.2.1 Dagindeling	29
3.2.2 Halen / brengen	30
3.2.3 Vakantiedagen en studiedagen	31
3.3 BSO DIENSTEN, LOSSE DAGEN, EXTRA DAGEN	32
3.3.1 BSO - schoolweken	32
3.3.2 BSO - 49 weken	32
3.3.3 Losse (vakantie)dagen.....	32
3.3.4 Extra dagen/ruildagen.....	32
3.4 PRAKTIISCHE INFORMATIE.....	33
3.4.1 Communicatie verzorgers.....	33
3.4.2 Afnemen	33
3.4.3 Zieke kinderen.....	33
3.4.4 Vriendje spelen.....	34

3.4.5 Huiswerk / strafwerk	34
HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG.....	35
4.1 DRIE-UURSREGELING	35
4.2 BEROEPSKRACHT KINDRATIO	37

Hoofdstuk 1: doelstelling en visie BSO

1.1 Doelstelling

Als kinderen naar de basisschool gaan blijven veel verzorgers werken of gaan juist werken en/of studeren. Vaak blijken werktijden en studietijden vaak niet overeen te komen met de schooltijden en vakanties van schoolkinderen. De BSO is een belangrijke voorziening voor verzorgers die werken of studeren en kinderen in de basisschoolleeftijd hebben. De buitenschoolse opvang biedt leuke opvang na schooltijd aan kinderen die naar de basisschool gaan, en is ook in de schoolvakanties open. Tevens biedt de buitenschoolse opvangmogelijkheden tot opvang op studiedagen en andere vrije schooldagen (-middagen). Ook bieden wij voorschoolse opvang.

De hoofddoelstelling van de BSO is het bieden van kwalitatief goede buitenschoolse opvang, waarbij de kinderen de mogelijkheid krijgen zich te ontwikkelen tot evenwichtige mensen die hun talenten onderkennen en benutten, met daarbij respect voor andere mensen. Onderdak, zorg, bescherming, gezelligheid en persoonlijke aandacht voor ieder kind staat centraal in de opvang. Bij onze BSO staat voorop dat het gaat om de vrije tijd van de kinderen, die ze naar eigen keuze mogen invullen en waarbij ze ook gestimuleerd worden mee te doen aan groepsactiviteiten. Zich bewust ontwikkelen is ondergeschikt, daarvoor zijn ze al de hele dag op school geweest.

1.2 Visie BSO

De BSO is een verlengstuk van de belangrijkste leefomgeving, namelijk thuis. Het is voor ons dan ook belangrijk een omgeving te creëren waarin kinderen zich thuis voelen, een omgeving die inspeelt op hun ontwikkeling en hun de mogelijkheid geeft zich vrij te voelen en te bewegen.

De BSO is geen verlenging van de schooldag. Op de BSO kunnen kinderen in bepaalde mate zelf bepalen wat ze willen doen. Er is divers speel-, spel- en knutselmateriaal aanwezig voor verschillende leeftijden. Ook worden er regelmatig activiteiten aangeboden om kinderen uit te dagen en te stimuleren in hun ontwikkeling. Kinderen zijn vrij om hieraan deel te nemen. Op de BSO vinden de kinderen vaste pedagogisch medewerkers die ze goed kennen, waar ze met hun verhalen en vragen terecht kunnen en die bovenal zorgen voor een veilig opvangklimaat.

1.3 Praktijk vertaling visie

Visie

Zoals in ons pedagogisch beleidsplan staat beschreven werken wij volgens de volgende visie

“Buitenschoolse opvang waarbij veiligheid, ontwikkeling, respect en het ‘thuisgevoel’ voor het kind en de verzorger centraal staan”

In dit hoofdstuk zal worden beschreven hoe wij hier in de praktijk vorm aan geven binnen onze BSO. Dit doen wij door in te gaan op de vaardigheden en kernwaarden die hierbij voor ons van belang zijn.

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende samenleving. En de kwaliteiten en vaardigheden die kinderen in de toekomst nodig hebben, veranderen mee. Onze pedagogisch medewerkers proberen kinderen vaardigheden te laten ontplooiën die ze later nodig hebben. Zoals:

- **Communiceren:** Kinderen leren hoe zij een boodschap op een goede manier kunnen overbrengen en ontvangen.
- **Creativiteit:** Kinderen krijgen de mogelijkheid om nieuwe dingen te leren en creëren.
- **Kritisch denken:** Kinderen worden gestimuleerd om na te denken en te beargumenteren waarom iets zo is.
- **Probleemoplossend denken en handelen:** Op de BSO krijgen kinderen de ruimte om zoveel mogelijk zelf problemen op te lossen.
- **Samenwerken:** Kinderen worden gestimuleerd om samen te werken tijdens activiteiten maar ook in het behulpzaam zijn naar elkaar gedurende de dag.
- **Sociale en culturele vaardigheden:** Kinderen maken kennis met de reguliere normen en waarden van onze samenleving.
- **Zelfreflectie:** Kinderen leren naar zichzelf te kijken om zich daardoor te kunnen ontwikkelen.

De kinderen kunnen dit spelend en onderzoekend ontdekken. Wij bieden de ruimte om hun eigen talenten te ontwikkelen en de mogelijkheid om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. We spelen in op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. We stimuleren hen om niet op te geven en het zelf te doen, fouten te maken en om hulp te vragen.

We geven ze de vrijheid zodat ze zich prettig en vrij voelen om zich te uiten en zich te ontwikkelen om verschillende vlakken. Kinderen mogen in vrijheid beslissen wat ze willen doen (autonomie), zolang het past binnen de mogelijkheden. Als kinderen het moeilijk vinden om zelf beslissingen te maken, dan ondersteunen we ze hierbij. Dit doen wij door bijvoorbeeld het kind een gekaderde keuze te geven of een suggestie te doen. De kinderen maken een individuele ontdekkingsstocht en nemen al hun ervaringen mee op weg naar volwassenheid. Wij geven ze spelenderwijze de ruimte voor hun ontwikkeling bieden ze houvast, normen en waarden.

Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer ze zelf willen doen. Hierop zijn de groepen, de regels, afspraken en de activiteiten afgestemd. Wij vinden het belangrijk de kinderen de mogelijkheden en de ruimte te bieden. Onze medewerkers streven ernaar ieder kind de kans te geven nieuwe dingen uit te proberen en zelf oplossingen te bedenken voor problemen.

KERNWAARDEN IN DE PRAKTIJK OP DE BSO

Om onze visie een duidelijk kader te geven handelen wij tevens door gebruik te maken van de 5 kernwaarden die verankerd zijn in alles wat we doen en wat de dagelijks waar willen maken.

Kernwaarde 1: Thuisgevoel

Binnen onze BSO zorgen wij ervoor dat kinderen zich thuis voelen door allereerst een gezellige, sfeervolle groepsruimte te creëren. Onze ruimtes zijn ingedeeld in hoeken en er hangen altijd knutselwerkjes van de kinderen aan de muur. Verder vinden we het belangrijk om steeds te kijken naar de behoefte van de kinderen in hoe wij de ruimte indelen en inrichten. Daarnaast hebben kinderen het thuisgevoel doordat zij de vrijheid krijgen om binnen een kader zelf te kiezen hoe zij hun middag willen invullen. Verder zorgen wij ervoor dat er op een persoonlijke, open en eerlijke manier met elkaar omgegaan wordt en het kind de ruimte krijgt om zichzelf te zijn.

Kernwaarde 2: Veiligheid

Wij zien het gevoel van veiligheid als basis voor het kind om zich van daaruit verder te kunnen ontwikkelen. Dit bieden wij bij de BSO door allereerst onze ruimtes op een veilige manier in te richten zodat kinderen zonder gevaar kunnen spelen. Verder zorgen onze pedagogisch medewerkers voor een veilige sfeer op de groep binnen de sociale omgang. Dit doen zij door de kinderen op een rustige manier kennis met elkaar te laten maken, zorg te dragen voor groep verbindende activiteiten zoals teamspellen, verschillen tussen kinderen erkennen en waarderen en positieve interacties tussen kinderen te stimuleren en te waarderen.

Kernwaarde 3: Geborgenheid

Wij hanteren de waarde geborgenheid binnen onze BSO door de kleinschaligheid, de persoonlijke aandacht en stabiliteit voor de geborgenheid zoals thuis, waarbij het kind de ruimte krijgt om zijn eigen mogelijkheden te ontplooien.

Kernwaarde 4: Ontwikkeling

Binnen onze BSO mogen kinderen zich spelenderwijs en in hun eigen tempo ontwikkelen. Wij kijken binnen de ontwikkelingsstimulering naar wat het kind nodig heeft en spelen daarop in. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich ervan bewust dat kinderen op verschillende manieren kunnen leren. Zo maken wij in ons materialen en activiteiten aanbod een bewuste afweging tussen: leren door zelf uitproberen, leren door na te doen, leren door samen te werken en leren door herhaling. Met als doel kinderen zo optimaal mogelijk stimuleren in hun ontwikkeling.

Kernwaarde 5: Respect

Binnen ons handelen vinden wij het belangrijk om kinderen respectvol te behandelen. Dit houdt in dat wij kinderen waarderen zoals zij zijn en hen als gelijkwaardige zien. Wij kijken hierbij naar de behoeften van het kind en zijn sensitief op de signalen die het kind afgeeft. Door een respectvolle benadering naar het kind geloven wij dat het kind ook eerder geneigd is om de pedagogisch medewerker op een respectvolle manier te benaderen. Verder vinden wij het ook belangrijk om eenzelfde soort relatie met de verzorgers van het kind te hebben zodat diegene de ruimte voelt om alles te kunnen vragen/opmerken aan de pedagogisch medewerkers.

Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien in ontwikkelingsmogelijkheden, talenten en temperament

2.1 Emotionele veiligheid

Kinderen dienen zich emotioneel veilig en geborgen te voelen, alvorens zij zich kunnen ontwikkelen. Bij ThuisBij dragen wij bij aan de emotionele veiligheid van kinderen door te zorgen voor de nodige structuur en verzorging van de kinderen. De pedagogisch medewerkers zorgen voor duidelijkheid en geborgenheid naar de kinderen toe en zijn bezig met het vertrouwen van de kinderen te winnen en vast te houden. Om de emotionele veiligheid van de kinderen zo optimaal mogelijk te blijven waarborgen houdt ThuisBij een strikte werkwijze aan als het gaat om het waarborgen van de vaste pedagogisch medewerkers op de verschillende stamgroepen. Zo krijgen de kinderen de kans om zich te hechten aan de vaste pedagogisch medewerkers van hun stamgroep. Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit een zestal interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, praten en uitleggen, structuur en grenzen stellen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties. Deze vaardigheden zijn van groot belang, gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Hieronder zijn de eerste 4 interactievaardigheden benoemd. Het begeleiden van interacties en ontwikkelingsstimulering zijn terug te vinden bij de hoofdstukken "Persoonlijke ontwikkeling" en "Sociale ontwikkeling".

Thuisbij streeft ernaar de thuissituatie zo veel mogelijk na te bootsen en tegelijkertijd iets extra's te bieden voor de ontwikkeling van het kind. Pedagogisch medewerk(st)ers worden gestimuleerd om het leefklimaat en de opvoeding zo veel mogelijk aan te laten sluiten op thuis. Zij houden goed in de gaten dat elk kind zich op haar/zijn eigen manier mag en kan ontwikkelen, door op een sensitieve en responsieve manier met de kinderen om te gaan. Dit doen zij onder ander door voor elk kind een passend leefklimaat te creëren waardoor hij of zij zich veilig kan voelen en optimaal kan ontwikkelen. Een belangrijk aspect bij het bieden van emotionele veiligheid is de houding van de medewerkers. Kernwoorden hierbij zijn acceptatie, zorgen voor een veilige omgeving, het kind echt zien, grenzen stellen, structuur bieden, warm, open en verwelkomend.

De belangrijkste kernwaarden bij het aanbieden van een gevoel van emotionele veiligheid zijn 'thuisgevoel, veiligheid en geborgenheid'.

2.1.1 Sensitieve responsiviteit

Binnen sensitieve responsiviteit staan liefde en begrip centraal. Met deze interactievaardigheid bedoelen we dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Dat betekent dat een kind waardering krijgt, een sociale beloning in de vorm van een knuffel, een glimlach of een aai over het hoofd. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig. En zal het een positief zelfbeeld ontwikkelen.

Als kinderopvang vinden wij het belangrijk dat er goed geluisterd wordt naar de kinderen en op een goede manier gecommuniceerd wordt. Op deze manier bouwen we een vertrouwde relatie op met de kinderen. Bij ThuisBij benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker zorgt voor voldoende tijd en kansen om alle kinderen te leren kennen. Hierbij toont de pedagogisch medewerker oprecht interesse in het kind en speelt zij in op de behoeften van het kind.
- De pedagogisch medewerker maakt oogcontact en wacht de reactie van een kind af voordat ze reageert.
- Pedagogisch medewerkers begroeten elk individueel kind wanneer het binnenkomt of wij het kind van school ophalen en noemt de kinderen regelmatig bij naam. Daarnaast onderneemt de pedagogisch medewerker gedurende de dag diverse contactinitiatieven. *Bijvoorbeeld een kind is met de lego aan het spelen. De pedagogisch medewerker gaat erbij zitten en vraagt: "Wat ben je aan het bouwen Noah?"*
- Pedagogisch medewerkers zijn tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen. *"Heb je nog wat meer Kapla nodig om je bouwwerk af te maken?"*

- Als pedagogisch medewerkers bij de kinderen wegllopen, om bijvoorbeeld iets te pakken, dan benoemen zij aan de kinderen wat zij gaan doen alvorens zij van de kinderen / groep wegllopen. *"Ik ga even wat gekleurd papier halen ik ben zo terug."*
- De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding, zij zien elk individueel kind en houden overzicht over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen maar ook door een knuffel of ander lichamelijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft.
- De pedagogisch medewerker verdeelt haar aandacht onder de kinderen en zorgt dat ieder kind regelmatig individuele aandacht krijgt.
- Bij Thuibij proberen wij de emoties van de kinderen zoveel mogelijk te benoemen, dit laten wij bij de BSO in eerste plaats door de kinderen zelf doen. Door de vraag te stellen; *'hoe voel je je nu?'*. Indien een kind geen woorden kan geven aan zijn gevoel en / of emotie zal de pedagogisch medewerker dit doen door bijvoorbeeld te zeggen *'ik zie dat je boos bent, klopt dit?'*, hierdoor leert het kind welke emoties het ervaart, dat deze emotie gevoelt mag worden maar ook hoe het hiermee om kan gaan. Daarnaast zal de pedagogisch medewerker ook haar eigen emotie en gevoel benoemen als dat nodig is binnen de situatie.
- Pedagogisch medewerkers spreken op een rustige toon met de kinderen en maken hierbij altijd oogcontact en zitten zo nodig op kindhoogte, in gesprek met het kind stelt zij zoveel mogelijk open vragen. Daarnaast laat de pedagogisch medewerker de kinderen merken dat er naar ze geluisterd wordt door zowel verbaal als non-verbaal te reageren op wat het kind zegt. Concreet wordt dit gedaan door in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten, iets te herhalen, te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid. Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen.
- De pedagogisch medewerker laat een sensitieve lichaamstaal zien door; zoveel mogelijk op kind hoogte te zitten, vriendelijke de groep rond te kijken, te lachen naar kinderen en een open houding aan te nemen.
- De pedagogisch medewerker geeft regelmatig een concreet compliment aan individuele kinderen, daarbij noemt zij de kinderen bij eigen naam. *"Wat fijn dat jij alvast aan het opruimen bent Max, dan kunnen we zo lekker naar buiten!"*
- De pedagogisch medewerker benoemt wat ze doet, wat de kinderen doen en wat er om hen heen gebeurt. Op deze manier zorgt de pedagogisch medewerker voor een zekere mate van voorspelbaarheid en laat de kinderen weten dat ze opgemerkt worden en er dus mogen zijn. *"Ik zie dat jullie fijn aan het spelen zijn!"* of *"Ik ga alvast de bekers op tafel zetten dan kunnen we zo aan tafel."*
- De pedagogisch medewerker ziet de behoefte van een kind en reageert hierop, door vragen te stellen als *"ik zie je binnen rennen, is het een idee om buiten een potje voetbal te spelen?"*. Maar legt ook uit wanneer er niet aan een behoefte tegemoet gekomen kan worden door bijvoorbeeld te zeggen: *"Ik zie dat je ook met die speelgoedauto wil spelen, maar kind X speelt daar nu mee. Zullen we afspreken dat als de grote wijzer op de 6 staat jij er mee mag spelen?"*.

2.1.2 Structuur en voorspelbaarheid

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen voelt. Er zijn ook momenten dat pedagogisch medewerkers orde moeten handhaven en grenzen moeten stellen aan ongewenst gedrag. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Hiervoor is het van belang dat elke PM'er dezelfde regels hanteert. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Bij kinderopvang Thuibij bieden wij kinderen structuur en grenzen aan op de volgende manier:

- De pedagogisch medewerker is ten alle tijden het voorbeeld voor kinderen. In haar communicatie en omgang met kinderen, ouders en collega's laat zij dan ook voorbeeldgedrag zien.
- Er wordt gedurende de opvang gewerkt volgens de dagindeling, dit zorgt voor een duidelijk structuur en zo weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt.
- De pedagogisch medewerker grijpt tijdig in bij grensoverschrijdend gedrag (voordat het uit de hand loopt). Dit doet zij onder andere door: Een positieve gedragsaanwijzing te geven: *"Je mag de bal teruggeven aan Max."* Positief gedrag te belonen, of het kind te waarschuwen: *"Als je zo*

springt op de bank dan kun je heel hard vallen, als je wilt springen dan mag dit op de grond of straks buiten."

- De pedagogisch medewerkers geven zoveel mogelijk positieve gedragsaanwijzingen. Dit betekent dat er zo min mogelijk "nee" tegen het kind wordt gezegd. Op eerste plaats wordt positief gedrag benoemt en geprezen. Indien het kind de regels binnen Thui**z**Bij even uit het oog verliest is dit in veel gevallen minimaal ongewenst gedrag. De pedagogisch medewerker gaat in gesprek met het kind op het taalniveau dat voor het kind haalbaar is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het stellen van open vragen of gesloten vragen afhankelijk van de leeftijd van het kind. Waarbij het kind de kans krijgt op zijn eigen gedrag te reflecteren en zelf met een oplossing of het gewenste gedrag naar voren te komen.
- Indien het ongewenste gedrag gevaar met zich meebrengt kan de pedagogisch medewerker ervoor kiezen het spel van het kind tijdelijk te beëindigen en het kind te vragen om wat anders te kiezen. Hierbij zal de pedagogisch medewerker duidelijk uitleggen waarom het kind iets anders mag gaan doen en welk gedrag het kind wel mag laten zien.
- Op de groep zijn groepsregels. De pedagogisch medewerker geeft gedurende de weken aandacht aan de groepsregels en waarom deze belangrijk zijn. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan in een groeps gesprek aan tafel. Een positieve benadering is hierbij altijd het uitgangspunt.
- Op de verschillende groepen binnen de BSO werken vaste pedagogisch medewerkers. Bij ziekte en/of verlof is er, afhankelijk van, de groepsgrootte in ieder geval 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig.
- De pedagogisch medewerker komt haar beloftes aan de kinderen na en doet wat zij zegt.
- De pedagogisch medewerker zorgt voor herkenbare stappen bij situaties en overgangssituaties. Zo benoemt zij bijvoorbeeld: *"We gaan over vijf minuten opruimen en aan tafel."*

2.1.3 Respect voor de autonomie

Bij Thui**z**Bij mag elk kind zichzelf zijn, het mag groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten en voorkeuren. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken.

Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel. Thui**z**Bij tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- De pedagogisch medewerker zoekt naar een respectvolle manier van omgaan met de eigenheid van ieder kind en respecteert hierbij de grenzen die een kind aangeeft. Als een kind bijvoorbeeld geen behoefte heeft aan een knuffel of op schoot dan respecteert de pedagogisch medewerker dit.
- De pedagogisch medewerker geeft het kind de ruimte om zijn eigen gang te gaan en zijn eigen keuze te maken. Denk hierbij aan; waar ga ik spelen, aan welke activiteit ga ik meedoen, welk fruit pak ik van het bord etc.
- Kinderen krijgen de ruimte om dingen op hun eigen manier aan te pakken. Zo gaat het bijvoorbeeld bij het maken van knutselwerkjes meer om het proces dan om het resultaat. Kinderen hoeven niet allemaal dezelfde paddenstoel te knutselen. Het gaat er vooral om dat het kind plezier heeft in het doen van de activiteit.
- De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de tijd om zelf iets uit te proberen. Ook als het niet direct lukt, de pedagogisch medewerkers stimuleren dan het kind en helpen door middel van praten met en uitleggen aan het kind. *'Als je gaat zitten dan kun je makkelijker je schoen aankrijgen.'*
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen zoveel mogelijk zelf te doen, denk hierbij bij de jonge kinderen aan zelf schoenveters strikken en bij de oudere kinderen helpen met de afwas.
- De pedagogisch medewerker toont geduld voor ideeën en oplossingen van het kind en gaat indien de situatie het toelaat hierin mee. *"Je wilt graag binnen rennen maar dan ben ik bang dat je tegen andere kinderen botst. We kunnen wel op de gang even twee keer heel hard heen en weer rennen vind je dat een goed idee?"*
- De pedagogisch medewerker voorkomt commanderen en nee zeggen zoveel mogelijk. In plaats daarvan vraagt zij de medewerking van de kinderen. *'Zou jij de blokken willen opruimen?'*
- De pedagogisch medewerker spreekt waardering en erkenning uit voor eigen initiatieven, ideeën en gedachten van de kinderen en volgt deze initiatieven wanneer dit mogelijk is.
- De pedagogisch medewerker laat kinderen meedenken, meepraten en meebeslissen. Zo kunnen de oudere kinderen betrokken worden bij het bedenken en maken van de groepsregels en kunnen de jonge kinderen een activiteit kiezen door ze uit twee opties te laten kiezen.

- De pedagogisch medewerker kapt een discussie of weerwoord van kinderen niet meteen af, maar probeert een dialoog aan te gaan en de gedachtegang van het kind te achterhalen. *“Ik merk dat je het er niet mee eens bent, kun je me uitleggen hoe jij erover denkt?”*

2.1.4 Praten en uitleggen

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier worden de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch medewerker met de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Bij Thuibij wordt deze interactievaardigheid concreet toegepast in de praktijk op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker praat in correct Nederlands.
- De pedagogisch medewerker reageert op de contactinitiatieven van kinderen en gaat hierop in door een gesprek met het kind aan te gaan. *Het kind kijkt naar buiten waar een regenboog verschijnt en wenkt de pedagogisch medewerker om ook te komen kijken. “Wat wil je me laten zien? Oh een regenboog, wat mooi! Welke kleuren zie je bij de regenboog?”*
- De pedagogisch medewerkers luisteren oprecht naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie en komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten. Kortom de pedagogisch medewerkers voeren echten gesprekken met kinderen. *“Dus je bent met mama en papa naar de dierentuin geweest? Welke dieren heb je allemaal gezien?”*
- De pedagogisch medewerker stemt inhoud en taal af op de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De pedagogisch medewerker moedigt het kind aan om gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden. Daarnaast helpt de pedagogisch medewerker de kinderen om hun verhaal te vertellen. Hierbij heeft zij oog voor de taalontwikkeling. Hierbij stelt zij vragen als: *“Wat bedoel je precies?”* of *“Leg eens uit”*.
- De pedagogisch medewerker benoemt al haar handelingen aan de kinderen. Zij vertelt de kinderen wat zij doet maar geeft ook vooraf aan wanneer zij iets van plan is om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Dit kunnen kleine verklaringen zijn zoals; *“Ik ga even fruit snijden”* tot verklaringen die iets zeggen waarom kinderen iets moeten doen zoals; *“wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten”*.
- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van haar communicatieve vaardigheden waardoor er succesvol gecommuniceerd kan worden. Zoals: oogcontact, stemgebruik, woordkeuze en lichaamstaal.
- De pedagogisch medewerker maakt duidelijk aan de kinderen wat er van hen verwacht wordt. Dit doet zij door dit aan de kinderen te benoemen zoals: *“Jullie mogen het speelgoed waar je mee gespeeld hebt opruimen en daarna rustig aan tafel gaan zitten.”*
- De pedagogisch medewerker gebruikt taal op een speelse manier door bijvoorbeeld liedjes te zingen, versjes en voor te lezen.
- De pedagogisch medewerker creëert een rijke talige omgeving door bijvoorbeeld gebruik te maken van woordkaarten, afbeeldingen, naamstickers op meubels. Op onze groepen zijn de ramen beschilderd met vrolijke afbeeldingen, meestal horend bij het thema, waar de kinderen over in gesprek kunnen gaan.

2.1.5 Vaste gezichten

Bij Thuibij wordt een vertrouwde omgeving gecreëerd door dat de kinderen onder andere een vaste groepsruimte en stamgroep hebben. We werken met een klein vast team van medewerkers, waarbij de medewerkers vast op de groepen staan ingedeeld. Hierdoor krijgen de kinderen steeds dezelfde vertrouwde gezichten te zien. Om de continuïteit voor de kinderen te waarborgen, zorgen wij ervoor dat er dagelijks minimaal één van de vaste pedagogisch medewerkers op de groep van het kind werkzaam is. Als twee groepen worden samengevoegd, blijven we voldoen aan het wettelijke beroepskracht-kind-ratio en er blijft daarbij een vaste pedagogische medewerker aanwezig. Wanneer de vaste medewerker(s) ziek is of vrij heeft, zal Thuibij in eerste instantie terugvallen op het vaste personeel.

Kinderen kunnen soms een eenkennige fase hebben of bang zijn om alleen gelaten te worden. Deze eenkennigheid is er niet altijd (bijv. als een kind thuis in bed ligt kun je rustig weggaan, dat is een

vertrouwde omgeving) en de mate waarin, verschilt van kind tot kind. Ook daarom streven we ernaar dat er altijd een vaste pedagogisch medewerker aanwezig is en dat daarnaast het kind ook went aan een andere pedagogisch medewerker van een andere groep (i.v.m. het invallen bij vakantie, ziekte e.d.). Kinderen leren als snel dat wat weg is ook weer terug kan komen.

2.1.6 Mentorschap

Elk kind binnen onze BSO is gekoppeld aan een 'mentor'. Op basis van het aantal contactmomenten per week van de pedagogisch medewerker, een goede verdeling onder de medewerkers en een eventuele 'klik', zijn alle kinderen bij een eigen mentor ingedeeld. De mentor volgt de ontwikkeling van het kind en is het primaire aanspreekpunt voor de verzorgers om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Wanneer wij een gesprek over de ontwikkeling of het gedrag noodzakelijk vinden, dan vragen wij verzorgers hier om.

Op de groepen is op lijsten inzichtelijk welke kinderen aan welke mentoren zijn gekoppeld & aan verzorgers wordt dit tevens persoonlijk mondeling medegedeeld. In nieuwsbrieven wordt verteld dat kinderen gekoppeld zijn aan een mentor en dat verzorgers een extra gesprek kunnen aanvragen als men daar behoefte aan heeft. In ons ouderportaal wordt bijgehouden welke pedagogisch medewerker de mentor van het kind is, waardoor verzorgers inzicht hebben welke pedagogisch medewerker de mentor van het kind is en de pedagogisch medewerkers makkelijk overzicht hebben van welke kinderen ze de mentor zijn.

2.1.7 Wennen

De zorg voor uw kind aan onze pedagogische medewerkers uit handen geven, is ingrijpend. Het is daarbij van belang dat u vertrouwen heeft in de pedagogisch medewerkers. U ontmoet onze medewerkers bij de rondleiding. Voorafgaand aan de plaatsing vindt altijd een intakegesprek plaats. Tijdens dit gesprek krijgen de verzorgers informatie over onze werkwijzen, inzichten en hoe we met elkaar om gaan. Maar bovenal zal er informatie-uitwisseling plaatsvinden over het kind, de wensen van de verzorger, de mogelijkheden. De vragen die tijdens een intakegesprek gesteld worden, zullen onder andere betrekking hebben op eten, medicijngebruik, spelen, allergieën, omgang met anderen, maar ook over de school waar het kind op zit en of het kind al vaker op de BSO is geweest (door broers of zussen bijvoorbeeld). Deze gegevens geven de pedagogisch medewerkers een richting in de omgang met uw kind. Ook worden tijdens zo'n intakegesprek afspraken gemaakt over het wennen op de BSO.

In de wenperiode is het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen de pedagogisch medewerkers, de verzorgers en het kind het belangrijkste doel. Kinderen willen zich veilig en geborgen voelen, maar verzorgers willen die zekerheid ook. Voor het kind de eerste keer naar de groep komt, maken wij een afspraak om te komen wennen. U brengt dan uw kind en er worden gegevens uitgewisseld en afspraken vastgelegd over bijvoorbeeld het gedrag van het kind, eet/drink gewoontes, mogelijke allergieën. Meestal hebben de verzorgers al een rondleiding gehad en zijn de specifieke gegevens al bekend. De verzorger komt zo'n twee uur later uw kind weer halen. Het kind maakt een groepsmoment mee (eten, drinken). Alsnog een wennmoment nodig is, proberen we nog een wennmoment op de groep te plannen. In sommige gevallen kan ervoor gekozen worden het wennen over te slaan, bijvoorbeeld wanneer een kind al bekend is op de BSO door ophalen van broers/zussen op de BSO en zich al vrij en veilig voelt op de BSO. Of als het kind tijdens het intakegesprek kennis heeft gemaakt met de BSO/pedagogisch medewerkers en daar een vertrouwde indruk toont.

Tijdens het wennen wordt het kind globaal wegwijs gemaakt op de BSO & mag het overal aan mee doen. Het kind wordt in de eerste weken door een vaste pedagogisch medewerker begeleidt, dit ter bevordering van een goede basisrelatie tussen het kind en de pedagogisch medewerker. Verder geven de pedagogisch medewerkers voldoende ruimte aan het kind om zijn nieuwe omgeving te verkennen. In het maken van contact met de leeftijdsgenoten ondersteunen pedagogisch medewerkers het kind. Dit wordt bereikt door vooral in de eerste paar weken gezamenlijke activiteiten met het kind uit te voeren. Bovendien is zij/hij dan alert op het welbevinden van het kind: moeheid, aansluiting bij de groep, initiatief, verveling, angst etc. Communicatie hierover naar de verzorgers toe is heel belangrijk. Aan het einde van de wen dag vertellen de pedagogisch medewerkers hoe het gegaan is en verzorgers hebben altijd de mogelijkheid om tussendoor te bellen als zij hier behoefte aan hebben.

Overgang van jongste BSO-groep naar oudste BSO-groep

Ook de overgang van BSO 4-8 jaar (BSO Matrijs/BSO Antonius) naar BSO 8+-groep (BSO de Loods) is een belangrijke overgang. De kinderen kijken er meestal naar uit. Het kind gaat over naar een nieuwe locatie met andere uitdagingen, kinderen, medewerkers en gebruiken.

Tijdens het intakegesprek maken de verzorgers kennis met de pedagogisch medewerker(s) en krijgen een eerste indruk van de nieuwe groep, er wordt verteld hoe de kinderen van school gehaald worden en mogelijke bijzonderheden /aandachtspunten betreffende het kind worden besproken. Vooraf aan de eerste dag worden duidelijke afspraken met het kind gemaakt over de wijze van ophalen en het wachtpunt. Op deze groep wordt van de kinderen meer zelfstandigheid verwacht. Ook worden de regels die bij BSO de Loods gelden meteen duidelijk uitgelegd (en herhaald eventueel).

2.2 Persoonlijke ontwikkeling

De medewerk(st)ers stimuleren elk kind positief in haar/zijn eigen ontwikkeling en ondersteunen dat aan de hand van basiscommunicatie. Binnen alle activiteiten die Thuibij de kinderen aanbiedt, wordt rekening gehouden met het stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke (motorische, cognitieve, taalvaardige en creatieve) competentie. In het dagritme zijn de activiteiten zo opgebouwd, dat verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. De pedagogisch medewerk(st)ers observeren de ontwikkeling van elk kind, rekening houdend dat elk kind zich op haar/zijn eigen tempo mag ontwikkelen & bieden de kinderen uitdagingen aan die voor het specifieke kind passend zijn. Onze medewerkers delen hun bevindingen met de verzorger. Activiteiten worden zo veel mogelijk afgestemd op elk kind.

De belangrijkste kernwaarde bij het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie is 'ontwikkelen'.

2.2.1 schoolgaande kinderen: De ontwikkeling

Tussen de 4 en 12 jaar leert een kind enorm veel. Dit gebeurt op school maar ook in het contact met anderen. Kinderen ontwikkelen zich in deze leeftijdsfase het meest op cognitief, emotioneel en sociaal gebied. Als je de vaardigheden van een kind in de basisschoolleeftijd bekijkt dan is te zien dat kinderen steeds zelfstandiger worden. Kinderen kunnen bijvoorbeeld zelf hun veters strikken, zich aan en uit kleden en uiteindelijk ook lezen en schrijven. Toch is er ook nog een heleboel wat kinderen nog niet kunnen en waar zij nog begeleiding bij nodig hebben. Bij Thuibij zien wij dit gebied tussen wat een kind al kan en wat een kind nog niet kan als kansen voor de ontwikkeling. Wij zijn van mening dat kinderen zich verder kunnen ontwikkelen door ervaringen op te doen waar zij plezier aan beleven. Daarnaast is het van belang dat de pedagogisch medewerkers oog hebben voor de ontwikkelingsfase waarin het kind zich op dat moment bevindt zodat zij hier zo goed mogelijk op kunnen inspelen.

2.2.2 Activiteiten

BSO-tijd is vrije tijd is ons motto! Kinderen kunnen op de BSO tot op zekere hoogte zelf kiezen wat ze willen gaan doen. Wij bieden activiteiten aan, waarbij de kinderen de vrije keuze hebben om aan deel te nemen. Om passende en leuke activiteiten aan te bieden spelen wij in op de vragen en wensen van de kinderen zelf. Kinderen hebben zelf vaak de leukste ideeën en door op hun wensen in te spelen doen ze graag actief mee. Op BSO de Loods en BSO de Matrijs betrekken wij de kinderen in het bedenken van activiteiten en de aanschaf van materialen, speelgoed e.d.

Een eigen inbreng bij de kinderen wordt gewaardeerd en gestimuleerd. Creatief afwijken van een activiteit is dan ook geen probleem. Uitdagende materialen en zelf-ontdekkend leren en spelen staan centraal. We werken niet resultaatgericht, maar procesgericht. Activiteiten worden zo opgesteld dat kinderen hun eigen fantasie, ideeën en vaardigheden kunnen toepassen. Door op of net boven hun eigen niveau te worden uitgedaagd leren de kinderen het meest.

Dagelijks wordt er minimaal één activiteit aangeboden. Er wordt er geknutseld, iets gebakken, een spel gedaan, et cetera. Een grote variatie aan activiteiten. Kinderen kunnen binnen aangeboden kaders zelf kiezen wat ze willen gaan doen. Wij stimuleren de kinderen om aan de activiteit mee te doen. We communiceren de activiteiten die we gaan doen vooraf. Wanneer het weer het enigszins toe laat spelen we lekker buiten. Kinderen kunnen zelf aangeven of ze wel of niet buiten willen spelen. Afhankelijk van het aantal kinderen dat buiten wil spelen gaan er één of twee pedagogisch medewerkers mee naar buiten, kinderen in de leeftijd 4-8 jaar spelen nooit zonder toezicht buiten. Op BSO de Loods kunnen kinderen heerlijk buitenspelen. De locatie leent zich prima voor uitdagende buitenactiviteiten als hutten bouwen, pionieren, vissen, timmerwerkzaamheden etc. De kinderen mogen zelfstandig buiten spelen, hiervoor maken wij met de kinderen strikte afspraken die we frequent herhalen.

Op de BSO werken wij veel met thema's, waarbij wij niet alleen de gangbare thema's aanhouden als de jaargetijden maar ook uitdagende en gevarieerde thema's. Natuurlijk proberen we ook bij de actualiteiten aan te sluiten. In vakanties werken wij altijd aan de hand van een thema.

Daarnaast bieden we op de BSO regelmatig 'extra activiteiten' aan, dit vaak in de vorm van een project waarvoor verzorgers hun kinderen voor op kunnen geven. Hierbij kun je denken aan een reeks sport en spel activiteiten in Sporthal de Fuik of bijvoorbeeld muzieklessen. Bij deze activiteiten werken wij bij voorkeur samen met verenigingen en lokale middenstanders. Dit aanbod is voor alle BSO-kinderen, dus ook wanneer de activiteiten vallen op een dag dat een kind niet naar de BSO gaat kan een kind zich hiervoor opgeven. Kinderen die op de BSO zitten worden door ons van en naar de activiteit gebracht. In sommige gevallen trekken wij de activiteit nog breder en kunnen ook kinderen die niet op de BSO zitten zich opgeven. Op BSO de Loods worden ook 'extra activiteiten' aangeboden. Zoals bijvoorbeeld reeks judolessen, iets met muziek of een workshop portretschilderen. Bij het inplannen van extra activiteiten houden wij rekening met de doelgroep en vragen de kinderen zich hiervoor op te geven. Kinderen doen dus alleen mee als ze hier zin/interesse in hebben. Bij deze 'extra activiteiten' werken wij samen met verenigingen en/of de lokale middenstand. Afhankelijk van de activiteit vragen wij een vergoeding voor deelname.

Uitstapjes

In vakanties, op studiedagen en soms ook op reguliere dagen wordt er af en toe een uitstapje gemaakt. Dit kan zijn naar bijvoorbeeld het (speel)bos, de bioscoop, het poppentheater, laserschieten, midgetgolfen, een lokale boerderij, een speeltuin of de sportclub. Verzorgers geven via het formulier 'toestemming uitstapjes' toestemming voor uitstapjes op de BSO. Voor uitstapjes buiten loopafstand worden de verzorgers altijd vooraf geïnformeerd. Uitstapjes buiten loopafstand gebeuren bij voorkeur met onze eigen Thuibij bus. Wordt er gebruikt gemaakt van eigen auto's door de pedagogisch medewerkers dan wordt hiervoor toestemming gevraagd. Voor zwemuitstapjes geven verzorgers via een apart formulier toestemming. Het aantal pedagogisch medewerkers bij uitstapjes wordt afgestemd op het soort uitstapje, de omvang en samenstelling van de groep en de manier van vervoer.

2.2.3 Zelfstandigheid

Veel verzorgers vinden het belangrijk dat kinderen steeds meer zelfstandig worden. Dit geldt ook voor het nemen van beslissingen over wat het kind mag m.b.t. het zelfstandig komen naar en vertrekken van de buitenschoolse opvang of club. Op de 8+ groep bieden wij, wanneer een verzorger hierom vraagt, de mogelijkheid om zelfstandig van school naar de BSO te gaan en/of van de BSO naar huis, een club of sportvereniging te gaan. Hiervoor hanteren wij zelfstandigheid formulieren waarop door de verzorger toestemming gegeven wordt voor bijvoorbeeld het alleen fietsen vanuit school naar de BSO. Dit zelfstandigheidformulier wordt door de leiding en de verzorger besproken en kan in overleg bijgesteld of ingetrokken worden. Met de verzorger en het kind worden afspraken gemaakt m.b.t. de route van en naar de BSO. Kinderen melden zich eerst bij de pedagogisch medewerker op school voor ze zelfstandig naar de BSO mogen vertrekken. Op BSO de Loods zijn de kinderen zeer zelfstanding. Zo stimuleren wij de kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen, denk hierbij aan opruimen, jas aandoen of zelf je bord naar de keuken brengen. Tevens onderhouden de kinderen relaties met elkaar de pedagogisch medewerkers sturen alleen waar dit echt nodig is. Kinderen voelen zich heel vrij en gevorderd in hun (sociale) ontwikkeling. Op BSO de Loods gelden regels en werkwijzen, welke de kinderen regelmatig (opnieuw) worden uitgelegd, teneinde de geldende normen en waarden duidelijk te maken en de sociale kennis en vaardigheden bij te brengen.

2.2.4 Motorische vaardigheden

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals rennen, lopen, kruipen, skaten of rollen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, tekenen, kralen rijgen en de pincetgreep. Van baby tot peuter/schoolgaand kind maken kinderen enorme stappen binnen hun motorische ontwikkeling. Ze zullen gaan omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken, zelfstandig staan, de eerste stapjes zetten, zelfstandig eten en drinken, aan- en uitkleden. Zo is te zien dat ontwikkeling van de motorische vaardigheden enorm bijdragen aan het opgroeien tot een zelfstandig individu. Hierbij is te zien dat de grove en fijne motoriek nauw met elkaar zijn verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

Bij Thuibij krijgen kinderen de kans hun motorische vaardigheden verder te ontwikkelen, hiervoor krijgen zij stimulans, activiteiten en begeleiding aangeboden. De pedagogisch medewerker stimuleert dit door enthousiast te reageren bij elke wel of niet geslaagde poging. De omgeving is zo ingericht dat kinderen zich vrij kunnen bewegen. Het materiaal is niet alleen afgestemd op leeftijdsgroep maar hierin is ook bewust aandacht besteed aan de grove en de fijne motoriek. Zo hebben wij bijvoorbeeld puzzels van verschillende niveaus, kralen, klei et cetera. Het kind mag zoveel mogelijk vrij van de ruimte gebruik maken binnen onze BSO.

Binnen het stimuleren van de motorische ontwikkeling sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen.

Motorische vaardigheden bij schoolgaande kinderen

Vanaf een jaar of 7 worden kinderen steeds sneller en soepeler in het maken van bewegingen en gaan zich bezighouden met ingewikkeldere bewegingen als touwtjespringen, het schrijven van letters en woorden, en kopjeduikelen. Zij zullen zich daarnaast steeds meer gaan vergelijken met anderen, waardoor het spelen van wedstrijdjes maar al te leuk is. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen zich allerlei ingewikkelde vaardigheden eigen gemaakt en ontwikkelen zich daarnaast in spiersterkte, coördinatie en stabiliteit van bewegingen, waarin ook te zien is dat de een behendiger en sterker is dan de ander. Ook het uithoudingsvermogen vergroot zich, waardoor kinderen sporten steeds beter onder de knie krijgen. In de fijne motoriek is daarnaast te zien dat de oog-hand coördinatie zich zodanig ontwikkeld heeft dat kinderen zich met de kleinste werkjes bezig kunnen houden. Bij BSO Thuibij vinden wij het belangrijk om de motorische ontwikkeling van het kind te stimuleren. Dit doen wij onder andere op de volgende manieren:

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij schoolgaande kinderen:

- Buitenspeelactiviteiten als: touwtjespringen, hinkelen, fietsen, steppen, rennen, springen, klimmen en klauteren, tikkertje, voetbal, tafeltennis
- Vrij spel momenten
- Knutselactiviteiten

Zoals hierboven te lezen is bieden wij bij Thuibij voldoende vrije spelmomenten aan, waarin de kinderen kunnen spelen met speelmateriaal dat aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, en hen uitdaagt in het eigen maken van de motorische vaardigheden. Daarnaast bieden wij georganiseerde activiteiten aan, waarin kinderen worden gestimuleerd in zowel hun grove als fijne motorische ontwikkeling.

2.2.5 Creatieve vaardigheden

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden.

Creatieve vaardigheden bij schoolgaande kinderen

Tussen de 4 en 6 jaar laten kinderen zich nog niet remmen in hun creativiteit, en spelen dan ook nog volop op het gebied van fantasiespel (rollenspellen). Verder beschikken kinderen rond deze leeftijd over de vaardigheid om zelfstandig dansjes te bedenken en deze ook uit te voeren. Vanaf 7 jaar raken kinderen steeds behendiger in het gebruiken van een kwast, potlood en schaar, waardoor zij zelfstandig kunnen knutselen. Zij raken zich daarbij bewust van de meningen en ideeën van anderen en kijken zo ook kritischer naar hun eigen knutselwerkjes. Vanaf een jaar of 10 is het doen van een dansje voor het publiek voorbij, omdat kinderen dit dan gek vinden. Hieronder volgen voorbeeld van hoe wij de creatieve ontwikkeling van schoolgaande kinderen kunnen stimuleren:

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling van schoolgaande kinderen:

- Knutselmateriaal aanbieden
- Knutselactiviteiten
- Dans en toneel activiteiten
- Zelf laten kiezen om mee te doen
- Mee laten zoeken naar oplossingen
- Fantasierijk speelmateriaal
- Onderzoeken/proefjes activiteiten aanbieden

2.2.6 Cognitieve vaardigheden

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het 'leren' bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie. Ook ontwikkelt het kind het vermogen orde te scheppen in situaties en gaat het dingen onthouden. Naarmate de kinderen ouder worden kunnen ze bepaalde zaken duidelijker aan geven en uit elkaar houden. Door middel van spel, fantasie, het voorlezen van verhaaltjes worden emoties opgeroepen. De pedagogisch medewerker laat ook emotie zien, zoals gek doen, lachen, huilen, dansen en zingen.

De ontwikkeling van cognitieve vaardigheden is een ontwikkelingsaspect dat niet op zichzelf staat. De sociale, emotionele en motorische ontwikkeling vormen de basis waarop deze ontwikkeling voort kan bouwen. Verstandelijke ontwikkeling moet los worden gezien van "de taal". Ook kinderen die de taal niet beheersen leren oorzaak en gevolg. Het kind moet verstandelijk een punt bereiken, voordat het kan onderscheiden, kennen en herkennen. Van baby tot schoolgaand kind maken kinderen zich eigen met deze vaardigheden en doorlopen hierin verschillende ontwikkelingsniveaus.

Cognitieve vaardigheden bij schoolgaande kinderen

Naarmate kinderen ouder worden raken zij geïnteresseerd in wat er allemaal om hen heen gebeurt en waarom. Door middel van het stellen van deze "Waarom" vragen, verkennen kinderen de wereld dan ook steeds meer. Daarnaast komen kinderen van 4 en 5 jaar voor het eerst in aanraking met lezen en rekenen op school, door te oefenen met het lezen van letters en ordenen. In groep 3 begint dit nog meer tot uiting te komen. Door middel van het eigen maken van deze vaardigheden kunnen kinderen zich naarmate zij ouder worden vanaf ongeveer 9 jaar ook bezig gaan houden met vakken als aardrijkskunde, geschiedenis en natuur. Daarnaast leren kinderen steeds concreter te denken en gebruiken daarbij minder hun fantasie. Zij gaan zich steeds meer bezighouden met maatschappelijke onderwerpen als oorlog, armoede of het milieu. Binnen onze BSO vinden wij het belangrijk om kinderen te stimuleren in hun cognitieve vaardigheden. Hierbij altijd kijkend naar de behoefte en het van het kind. Dit doen wij op de volgende manieren:

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van schoolgaande kinderen:

- Met kinderen in gesprek gaan over verschillende onderwerpen
- Vragen beantwoorden/voorzien van kennis
- Puzzels
- Spelletjes/activiteiten waarbij nagedacht moet worden, zoals raadsels, rebussen en woordzoekers.
- Geplande en ongeplande leermomenten

2.2.7 Taalvaardigheden

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Binnen Thuibij wordt er gedurende de opvang alleen Nederlands gesproken met de kinderen. Bij Thuibij praten de pedagogisch medewerkers dan ook voortdurend tegen en met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien in hun omgeving. Daarnaast benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van zichzelf waardoor kinderen deze woorden weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Kinderen kunnen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal met de pedagogisch medewerkers. Er vindt zo interactie plaats met kinderen in alle leeftijdscategorieën, in verschillende vormen, waarin rekening gehouden wordt met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

Taalvaardigheden bij schoolgaande kinderen

De woordenschat van schoolgaande kinderen breidt zich steeds meer uit. Zo beschikken kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar al over een woordenschat van 3000 woorden. Net als de oudere peuters, oefenen kinderen flink met het toepassen van de grammatica en naarmate kinderen ouder worden (zo rond de 10 jaar) maken zij zich de grammaticaregels steeds meer eigen. In de kleuterleeftijd leren kinderen steeds ingewikkeldere zinnen te maken en krijgen interesse in letters en het schrijven van letters. Vanaf 6 á 7 jaar gaan kinderen dan ook oefenen met lezen en schrijven op school, waardoor kinderen steeds meer woorden bij leren en langere zinnen leren te maken. Kinderen oefenen met het spreken van taal, maar ook met het gebruiken van taal om informatie op te zoeken zoals in boeken of op internet. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen de taal goed onder de knie, waarin te zien is dat de woordenschat zich nog verder uitbreidt, en de zinsopbouw en spelling zich verbetert. Kinderen raken daardoor ook steeds behendiger in het benoemen van de eigen gevoelens, ideeën, behoeftes, gedachtes, meningen en ervaringen. Binnen onze BSO vinden wij het belangrijk om de taalvaardigheden van het kind op een speelse manier te stimuleren. Dit doen wij op de volgende manieren:

Stimuleren van de taalontwikkeling van schoolgaande kinderen:

- Ondersteunen in grammaticagebruik
- Gesprekjes/discussies voeren
- Kleine vraagstukjes voorleggen
- Liedjes zingen
- Leesmateriaal/samen lezen
- Taalspelletjes

2.2.8 Ontwikkelingsstimulering

Binnen deze interactievaardigheid gaat het om de wijze waarop pedagogisch medewerkers kinderen stimuleren in de bovenstaande ontwikkelingsgebieden. Bij Thuibij worden kinderen in de motorische, cognitieve, sociale, creatieve en taalontwikkeling gestimuleerd door de juiste manier van communiceren en houding van de pedagogisch medewerkers, en een passend activiteiten- en speelgoed aanbod. Hierbij is het doel van de pedagogisch medewerker om het kind op een positieve wijze net een stapje verder te brengen in de ontwikkeling, dan dat zij uit zichzelf zouden kunnen komen.

Bij Thuibij stimuleren wij kinderen in hun ontwikkeling door:

- Pedagogisch medewerker biedt een grote verscheidenheid aan activiteiten aan. Hierbij kijken wij naar de behoeften van de kinderen en naar de verschillende ontwikkelingsgebieden die gestimuleerd kunnen worden zoals de: Motorische, Creatieve, Cognitieve en Sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De pedagogisch medewerker biedt vernieuwend materiaal aan. Bijvoorbeeld kosteloos materiaal zoals: wc-rolletjes, eierendozen of kranten. Hierdoor kunnen kinderen hun motorische, cognitieve en creatieve ontwikkeling verbreden.
- De pedagogisch medewerker begeleidt het kind in zijn spel en / of activiteit en breidt dit uit zodat het kind een stapje verder maakt in de ontwikkeling. De pedagogisch medewerker speelt daarom regelmatig mee met de kinderen. *Voorbeeld: Het kind is met een blokje op de grond aan het tikken. De pedagogisch medewerker ziet dit en geeft het kind een bakje zodat het kind het verschil in geluid kan horen.*
- De pedagogisch medewerkers gaan actief in gesprek met kinderen door open vragen te stellen, kinderen uit te dagen tot redeneren, overleggen en stimuleren zelf met een oplossing te komen. *'Hoe denk jij dat we deze toren zo hoog mogelijk kunnen bouwen?'*
- De pedagogisch medewerker moedigt aan om door te zetten en geeft hierbij veelvuldig complimenten en ondersteunende opmerkingen, zoals; *'Goed zo', 'Ja, als je het zo doet gaat het goed!' 'Wat knap van jou ik zie dat je de puzzel bijna af hebt!'*
- De pedagogisch medewerker sluit aan bij de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De pedagogisch medewerkers biedt voldoende gelegenheid tot leren door het 'zelf doen', denk hierbij bijvoorbeeld aan het meehelpen met fruit snijden.
- De pedagogisch medewerker geeft elk kind de ruimte om te spelen en zelf het spel te bepalen.
- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van de mogelijkheden die zich voordoen tijdens de dagelijkse begeleidingsmomenten om kinderen te stimuleren. Oftewel het aangrijpen van ongeplande leermomenten, soms gebeurt het dat de pedagogisch medewerkers geen activiteit of leermoment gepland hebt, maar dat door een vraag of opmerking van een kind een leermoment ontstaat. De pedagogisch medewerker grijpt deze kans en draait de situatie om naar een leermoment. Voorbeelden zijn, een kindje benoemt een kleur van de beker die hij krijgt. De pedagogisch medewerker speelt hierop in door de andere kleuren van de bekertjes gezamenlijk met de kinderen te benoemen. De pedagogisch medewerker pikt signalen op van de kinderen en maakt hier een spelenderwijs, kort en leuk leermoment van.
- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van geplande en ongeplande leermomenten. Bijvoorbeeld tijdens dagelijkse verzorgings- en begeleidingsmomenten gebruikt zij deze om kinderen te stimuleren. *'Wil jij tellen hoeveel boterhammen ik ga smeren?'*
- De pedagogisch medewerker verbindt zich met het spel van de kinderen door:
  - *Vragen te stellen*
  - *Andere mogelijkheden aan te geven*
  - *Iets toe te voegen*
  - *Materialen te combineren*
  - *Mee te spelen.*

2.3 Sociale ontwikkeling

Het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie

Respect voor elkaar, leren delen, interactie met elkaar, samenspelen en kinderen weerbaar maken zijn belangrijke onderdelen van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Wij proberen de zelfstandigheid te verrijken door kinderen te leren zelf oplossingen aan te dragen in conflictsituaties. Ook het leren kennen en onder woorden brengen van eigen emoties hoort daarbij. De pedagogisch medewerk(st)er heeft hierin een belangrijke begeleidende rol. Sociale gedragsregels leren we de kinderen ook aan. Elke locatie werkt met thema's, die voor een bepaalde tijd worden gebruikt als leidraad bij de verschillende activiteiten.

Op plekken waar Thuibij in school gevestigd is, kan ook samen worden gewerkt aan een activiteit/thema. Thuibij houdt verzorgers op de hoogte zijn van de lopende thema's, zodat zij hier eventueel thuis ook aandacht aan kunnen besteden.

De belangrijkste kernwaarden bij het aanbieden van de gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie zijn alle vijf de kernwaarden. 'thuisgevoel, veiligheid, geborgenheid, ontwikkeling en respect'.

2.3.1 De sociale ontwikkeling

In de eerste levensjaren leren kinderen de beginselen van de sociale omgang met zichzelf en anderen, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd op sociaal gebied. Kinderen ontwikkelen zich van een individu dat nog erg op zichzelf gericht is, tot een individu die in interactie staat met de mensen om zich heen. Jonge kinderen zijn nog erg op zichzelf gericht en moeten nog leren wat een ander wel of niet leuk vindt. Naarmate zij ouder worden, raken kinderen zich steeds meer bewust van de gevoelens en behoeftes van anderen en kunnen hier op hun beurt steeds beter rekening mee houden.

Een BSO is bij uitstek de plek waar sociale ontwikkelingen gestimuleerd worden doordat kinderen opgroeien met meerdere kinderen en volwassenen samen. Het reageren op elkaar komt duidelijk naar voren wanneer alle kinderen tegelijk eten. De kinderen reageren op elkaar, maar leren ook van elkaar.

Door te praten met de hele groep bij elkaar, genieten de kinderen van de vrolijkheid en het samenzijn. In de groep ontwikkelen ze het groepsgevoel en je merkt dat ze het fijn vinden. We bekijken hoe kinderen op elkaar reageren, of ze zich meer of minder tot elkaar aangetrokken voelen. Ook voor kinderen is het normaal te ervaren dat ze geen goede klik met iedereen hebben. Dat kan ook gelden voor de relatie met de pedagogisch medewerker. Door kinderen zoveel mogelijk in de weer te laten met die kinderen waar ze affiniteit mee hebben, voelen ze zich prettig en geborgen.

Wij zijn gedurende de dag veel met de kinderen bezig, maar we laten de kinderen ook regelmatig 'met elkaar' (of beter gezegd, naast elkaar) spelen, zodat ze elkaar kunnen opzoeken, met elkaar kunnen ontdekken, relaties opbouwen, plezier hebben en conflictjes oplossen. Ook hier begeleiden we waar dat nodig is!

De sociale ontwikkeling bij schoolgaande kinderen

De sociale ontwikkeling maakt een grote sprong als kinderen op de basisschool zitten. De sociale ontwikkeling gaat over het leren samenzijn met anderen en het leren omgaan met andermans gevoelens. Kinderen van de basisschoolleeftijd hebben zich over het algemeen ver ontwikkeld op het gebied van spraak/taal en kunnen d.m.v. taal zichzelf uitdrukken. Verder is te zien dat kinderen in deze leeftijdsfase vriendschappen gaan sluiten en behoefte hebben om in groepjes te zijn. Kinderen willen graag bij een groep horen. Kinderen genieten dan ook erg van wedstrijdjes of andere vormen van competitie om zichzelf en anderen te leren kennen.

Ook komen verschillende meningen van kinderen naar voren en kunnen kinderen steeds beter redeneren wat zij van iets vinden. Het besef bij kinderen groeit dat iemand anders eenzelfde gebeurtenis op een andere manier kan ervaren en een andere emotie kan oproepen. Kinderen vanaf 8 jaar gaan zich steeds meer inleven en kunnen ook een beeld hebben van hoe een ander over hen denkt. Kinderen kunnen zelf steeds beter herkennen wat ze wel en niet leuk vinden. Ze leren niet alleen hun eigen voorkeuren en persoonlijkheid steeds beter kennen maar ook die van hun vriendjes. Binnen onze BSO stimuleren wij de sociale vaardigheden van kinderen op de volgende manieren:

Hier volgen een aantal kenmerken en vaardigheden die bij een schoolgaand kind in zijn sociale ontwikkeling plaats vinden.

- Kinderen worden steeds evenwichtiger en hebben minder emotionele stemmingswisselingen.
- Kinderen kunnen steeds langer zelfstandig samen of alleen spelen.
- Kinderen gaan vriendschappen sluiten.
- Kinderen kunnen steeds beter voor zichzelf opkomen en ontwikkelen zich in het zelfstandig oplossen van conflicten
- Kinderen kunnen zich steeds beter in een ander verplaatsen.
- Kinderen begrijpen afspraken en regels steeds beter en kunnen zich hier ook steeds meer aan houden.
- Kinderen willen graag bij een groep horen en kunnen voor het eerst groepsdruk ervaren.

2.3.2 Samenspel

Kinderen ontwikkelen zich met name in de sociale ontwikkeling, doordat zij in contact komen met anderen door middel van samenspel. De kinderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de sociale vaardigheden en zich deze eigen te maken. De pedagogisch medewerkers van Thuibij stellen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfases van de kinderen.

Samenspel bij schoolgaande kinderen

De kinderen van de BSO komen in contact en spelen met de kinderen op zowel de school als op de BSO, wat een hoop uitdagingen biedt op sociaal-emotioneel gebied. Zo maken zij kennis met ruzie, concurrentie, rekening houden met anderen, agressiviteit en assertiviteit. Doordat schoolgaande kinderen zich ontwikkelen in hun empathie, kunnen zij zich al veel beter verplaatsen in anderen en kunnen zo ook steeds beter omgaan met conflicten, grenzen en regels. Daarnaast oefenen kinderen met het beheersen van henzelf. Vanaf een jaar of 6 raken kinderen zich steeds bewuster van hunzelf en gaan zich daarnaast ook steeds meer vergelijken met anderen. De ouders, pedagogisch medewerkers en oudere kinderen waren met name de voorbeeldrollen waaraan kinderen zich op jonge leeftijd aan optrokken. In de schoolgaande leeftijd zullen kinderen zich steeds meer optrekken aan hun leeftijdsgenoten en vriendschappen sluiten. Vanaf een jaar of 8 ontwikkelen kinderen het inzicht dat achter handelingen bepaalde intenties zitten en dat iemand dus iets goed bedoeld kan hebben. Wanneer kinderen de 9 jaar naderen groeit de behoefte aan privacy en ontwikkelen kinderen een eigen mening. Zo zullen zij regels niet meer zomaar aannemen, maar hier kritisch over nadenken en er eventueel hun mening over geven. Leeftijdsgenoten worden steeds belangrijker en kinderen raken steeds gevoeliger voor de meningen en gedragingen van deze leeftijdsgenootjes. Zo zullen kinderen hun eigen gedrag en uiterlijk gaan vergelijken met die van anderen en deze spiegelen op die van anderen. Binnen onze BSO zien wij samenspel als belangrijke pijler voor het kind om dingen te leren en om plezier te hebben. Bij BSO Thuibij stimuleren wij het samenspel op de volgende manieren.

Stimuleren samenspel schoolgaande kinderen:

- Stimuleren kinderen om samen te spelen
- Pedagogisch medewerkers spelen regelmatig mee
- Groepsactiviteiten
- Gezelschapsspellen
- Kinderen stimuleren en ruimte geven om initiatief te nemen in bedenken van spel en begeleiden van spel

2.3.3 Conflicten in het samenspel

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling. Tijdens conflicten sturen we de kinderen om het zoveel mogelijk zelf op te lossen, daarbij de kinderen de regels meegeven en vertellen waarom regels gelden.

Wij begeleiden kinderen op de volgende manieren bij conflicten in het samenspel:

- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat conflicten zoveel mogelijk voorkomen zullen worden door het spel van de kinderen te observeren en eventueel bij te sturen of een kleine interventie te plegen waar nodig.
- Als er een conflict ontstaat dat zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat beide partijen zich erkend voelen. Dit doet zij door naar beide partijen te luisteren en geen "kant" te kiezen.
- De pedagogisch medewerker leert de kinderen om wederzijds begrip naar elkaar te tonen in een conflictsituatie. Dit doet zij door kinderen bijvoorbeeld naar elkaar te laten luisteren.
- Binnen het begeleiden van een conflictsituatie tussen kinderen zorgt de pedagogisch medewerker dat haar manier van handelen aansluit bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

2.3.4 Interactie kinderen onderling stimuleren

De pedagogisch medewerkers van Thuibij stimuleren de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Hierin houden zij rekening met en sluiten aan op de verschillende leeftijden en leeftijdscategorieën.

- De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om met elkaar te spelen maar ook naast elkaar te spelen.
- De pedagogisch medewerker maakt de groepsruimte tot een ruimte die echt van de groep is. Zo hangen er bijvoorbeeld altijd knutselwerkjes van de kinderen aan de muur.
- De pedagogisch medewerker observeert het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen of een kleine interventie te plegen.
- De pedagogisch medewerker complimenteert kinderen die samen spelen, elkaar helpen of op andere wijze interactie met elkaar hebben. *"Wat werken jullie goed samen bij het bouwen van die treinbaan!"*
- De pedagogisch medewerkers creëert momenten waarin positieve interactie onderling worden gestimuleerd, door betrekken bij activiteiten en vrijspel momenten.
- De pedagogisch medewerker helpt de kinderen in communicatie naar elkaar de emoties te benoemen en ondersteund positief bij een conflict.
- De pedagogisch medewerker geeft extra aandacht aan de begeleiding van nieuwe kinderen en verlegen kinderen.
- De pedagogisch medewerker stimuleren kinderen om andere kinderen te troosten. *'Zie je dat Eva is verdrietig, zullen we haar samen gaan troosten?'*
- De pedagogisch medewerkster stimuleert kinderen om anderen/leidster te helpen. *'Wil jij voor mij de bekers alvast op tafel zetten?'*
- De pedagogisch medewerker stimuleert kinderen om hulp te vragen en te ontvangen.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren een positief groepsgevoel door samen activiteiten te ondernemen, de gezamenlijk start van de dag is hiervan een mooi voorbeeld. Het is een terugkerend ritueel, waarin alle kinderen worden verwelkomd, elk kind wordt erkent als onderdeel van de groep hoewel de activiteit als groep ondernomen wordt.
- De pedagogisch medewerkers zijn altijd een voorbeeld voor de kinderen, waarbij zij positief en correct sociaal gedrag laat zien.
- De pedagogisch medewerker verdeelt de aandacht tussen de kinderen.
- De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om naar elkaar te luisteren. *'Nu mag Jonas vertellen wat hij dit weekend gedaan heeft.'*
- De pedagogisch medewerker helpt de kinderen in communicatie naar elkaar de emoties te benoemen en ondersteund positief bij een conflict. *'Als jij het niet fijn vindt dat hij jou auto afpakt dan mag je aan hem vertellen dat je daar verdrietig/boos van wordt en de auto graag terug wilt.'*
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de groep zo ingericht is dat kinderen worden uitgenodigd tot samenspel, denk aan het maken van verschillende hoeken

2.4 Waarden en normen

Een jong kind heeft er nog geen besef van dat hij anderen kan beïnvloeden, de wereld draait in de ogen van het kind nog helemaal om het kind. Langzaam moeten kinderen leren dat zij niet het middelpunt van de wereld zijn en gaan ze beseffen dat er anderen zijn die over hem/haar kunnen oordelen, met wie ze rekening moeten houden en die dingen voor hen kunnen bepalen. De eerste stappen in de morele ontwikkeling worden dan gezet. In het spel van de kinderen is het voor de pedagogisch medewerk(st)er zichtbaar wat de normen en waarden van ieder kind zijn. Hierbij is onder andere rollenspel, toneelspel en verkleed belangrijk. Speelhoeken bieden mogelijkheden om spel te stimuleren.

Om de kinderen inzicht te geven in wat bepaald gedrag tot gevolg heeft, geeft de pedagogisch medewerk(st)er uitleg geeft over waarden en normen van onze cultuur. De pedagogisch medewerk(st)er neemt het kind mee naar een volgende stap in zijn/haar ontwikkeling. De pedagogisch medewerk(st)er dient als rolmodel het goede voorbeeld geven. Belangrijk daarbij is dat het kind niet alleen de regels leert en dat we afspraken met elkaar maken, maar ook leert waarom bepaalde regels gelden. We leren de kinderen dat we elkaar begroeten, dat we elkaar geen pijn doen, we niet jokken, we aardig zijn tegen elkaar en hoe we tijdens conflicten met elkaar om gaan. Tijdens conflicten sturen we de kinderen om het zoveel mogelijk zelf op te lossen, daarbij de kinderen de regels meegeven en vertellen waarom regels gelden. Op die manier leren we de kinderen zich waarden en normen eigen te maken.

De kernwaarde 'respect' is van toepassing op het bieden van de kans zich normen en waarden eigen te maken.

2.5 Hulsregels

2.5.1 Algemeen

- Kinderen stoppen bij binnenkomst zelf hun jas in hun eigen luizenzak en doen hun tas in de tassenbak.
- Kinderen komen niet zonder toestemming in de opslagruimte / kasten / keuken.
- Kinderen springen niet op de bank. Schoenen mogen sowieso niet op de bank.
- Er wordt niet over de leuning of achterkant van de bank geklommen.
- Er wordt binnen niet gerend of met de bal gespeeld.
- We gooien niet met spullen.
- Kinderen ruimen na het spelen hun speelgoed op voor ze aan iets anders beginnen/naar huis gaan.
- We praten op normale toon met elkaar. Gillen is uit den boze.

2.5.2 Eten

- Uit school drinken we met z'n allen wat aan tafel.
- Bij het drinken uit school drinkt ieder kind een beker leeg, alle kinderen nemen minimaal 2 stukken fruit. Door afwisselend aanbod met altijd minimaal 3 verschillende soorten zit er altijd wat lekkers bij.
- We drinken dagelijks één beker limonade, de rest van de (mid)dag drinken we water & thee. We drinken eventueel melk bij de lunch.
- Kinderen krijgen één koekje gedurende de middag en een soepstengel als ze weggaan.
- We hebben geen snoep en geen chips. Dit kan wel getrakteerd worden.
- Voor het eten wordt er naar het toilet gegaan en handen gewassen met stromend water en zeep. De handen worden afgedroogd met papieren handdoekjes.
- Kinderen eten eerst een boterham met hartig beleg.
- Kinderen snijden de boterham 1 keer door.
- Bij de broodmaaltijd wordt melk gedronken tenzij anders aangegeven door verzorgers. We drinken geen limonade bij het eten.
- We blijven aan tafel totdat iedereen uitgegeten en gedronken is.
- Kinderen helpen met het afruimen van de tafel.

2.5.3 Toiletgebruik

- Als een kind de groep verlaat om naar het toilet te gaan wordt dit aan de pedagogisch medewerker doorgegeven.
- Na het plassen worden de handen gewassen met stromend water en zeep, de handen worden afgedroogd met papieren handdoekjes. Dit wordt steekproefsgewijs gecontroleerd.
- Pedagogisch medewerkers gaan kijken als een kind lang wegbleeft op het toilet.
- De kinderen laten het toilet & fonteintje netjes achter.

2.5.4 Buitenspelen

- Kinderen in de leeftijd tot zeven jaar spelen alleen onder begeleiding buiten. Kinderen die onder begeleiding buiten spelen gaan niet op eigen houtje naar binnen, dit moet bij de pedagogisch medewerker buiten gemeld worden.
- Kinderen van 7 jaar en ouder mogen, na toestemming van de PM'er, zelfstandig buiten spelen op eigen terrein, mits er twee of meer kinderen buiten spelen en ze in het zicht blijven.
- We spreken op normale, hooguit wat enthousiaste toon. Gillen / schreeuwen doen we niet.
- Voetballen mag alleen op de daarvoor aangegeven plek, met zachte foam ballen.
- Touwen gebruiken we alleen om mee te springtouw. Deze worden niet gebruikt voor andere doeleinden. Kinderen spelen dus niet met touwen, daar schuilen teveel gevaren in.
- Het gebruik van fietsen en skelters is toegestaan, maar wordt bewust mee omgegaan. Er spelen meer kinderen op het speelterrein, ook hele jonge kinderen. Fietsen en skelters worden neergezet op de daarvoor bedoelde ruimten, in ieder geval niet onder en rondom speeltoestellen.
- Er wordt niet met 'eigen' fietsen, skelters, etc op het speelterrein gereden.
- Wij hebben geen skate/skeeler materiaal, wanneer kinderen op skeelers of met een skateboard uit school komen mogen zij hier tijdens BSO-tijd alleen op rijden wanneer zij alle beschermmaterialen dragen.
- Na buitenspelen worden handen gewassen met stromend water en zeep, de handen worden afgedroogd met papieren handdoekjes.
- Bij zonnige dagen, ook bij de lente zon, smeren wij de kinderen in met zonnebrandcrème met minimaal SPF30. Dat doen wel elke keer voor we naar buiten gaan en herhalen het insmeren eventueel na 2 uur.
- Tussen 12:00 en 15:00 blijven we zoveel mogelijk uit de zon.
- Wanneer een kind naar binnen gaat om te plassen wordt dit bij de pedagogisch medewerker gemeld.
- Wanneer er een bal te water/over het hek gaat wordt dit gemeld bij de pedagogisch medewerker. Kinderen verlaten niet zonder toestemming het terrein en krijgen alleen toestemming om even iets te pakken / doen buiten het terrein als dat veilig is en de pedagogisch medewerker het in de gaten kan houden.
- Bij BSO Antonius is de Paddenpoel buiten ons terrein. Kinderen van de 8+ groep met een zwemdiploma mogen daar zelfstandig spelen. Dit mag alleen na toestemming van de pedagogisch medewerker (die moet er dus vertrouwen in hebben) en samen met een ander 8+ kind van de BSO. De Paddenpoel is een vrij ruim stuk speelgrond, maar zit ook een (ondiep) stuk water tussen. Ook de leeftijdsgroep 4-8 speelt af en toe op die plek, maar dat is dan altijd onder begeleiding en toezicht van de pedagogisch medewerkers.

2.5.5 Gymlokaal (BSO Antonius)

- In het gymlokaal komen kinderen enkel onder toezicht.
- In het gymlokaal wordt niet met ballen gegooid (zeker niet tegen het plafond).
- Wij maken in beginsel geen gebruik van de toestellen, m.u.v. banken/matten. Als we andere toestellen gebruiken, dan zijn er minimaal 2 volwassen bij voor toezicht en ondersteuning.
- Wij maken geen gebruik van spullen van andere huurders van de ruimte.
- De kinderen komen niet in het materialenhok.
- Sport en spel materiaal wordt netjes op de daarvoor bestemde plek opgeruimd na elk spel/activiteit.

2.5.6 Rituelen

- We blijven aan tafel zitten tot dat iedereen klaar is met eten.
- Bij naar huis gaan zeggen kinderen en pedagogisch medewerkers elkaar gedag. Dit is tevens de afmelding dat kind de BSO verlaat.
- Kinderen worden op hun eigen groep bij hun eigen pedagogisch medewerkers afgemeld.

TV kijken doen we alleen:

- Op gure dagen, waarbij de kinderen amper tot niet naar buiten kunnen.
- Voor de BSO is het Sinterklaasjournaal een uitzondering.
- Wanneer het te kijken programma aansluit op een actualiteit/thema.
- Op lange dagen kan men bij de BSO soms een langere film kijken.

De spelcomputer:

- Het computergebruik wordt in de gaten gehouden. Kinderen gaan om 'tijdbeurten' op de computer(s), afhankelijk van de vraag.
- Wij werken met een timer. Kinderen schrijven zich in bij de pedagogisch medewerker.
- Kinderen 4-8 mogen maximaal 10 minuten per dag.
- We spelen geen gewelddadige spelletjes op de spelcomputer.

Gebruik mobiele telefoon/tablet:

- Kinderen laten hun mobiele telefoon/tablet in hun tas of leggen hem in hun laasje.
- Wanneer kinderen een spelletje op hun telefoon/tablet willen spelen gelden hiervoor dezelfde afspraken als voor het computergebruik.
- Kinderen krijgen van Thuibij geen toegang tot het internet.
- Vooraf melden kinderen welk spel ze gaan spelen en controleert de pedagogisch medewerker of dit spel pedagogisch verantwoord is.
- We spelen geen gewelddadige spellen.
- Wij willen geen erotisch materiaal op de telefoons zien.

2.5.7 Zelfstandig komen/gaan van/naar de BSO

- Dit geldt alleen voor de 8+ kinderen en alleen na schriftelijke toestemming van de verzorgers.
- Wanneer kinderen zelfstandig vanuit school naar de BSO mogen (fietsen), wachten zij op school en melden zich bij de pedagogisch medewerker die de kinderen komt halen. Ze vertrekken pas nadat hiervoor toestemming is gegeven.
- Kinderen fietsen volgens afgesproken route rechtstreeks naar de BSO/huis/club.
- Wanneer kinderen niet binnen 15 minuten na vertrek op BSO de Loods aankomen zijn gaat een pedagogisch medewerker het kind tegemoet/zoeken.
- Als ouders hiervoor schriftelijk toestemming hebben gegeven, dan mogen kinderen op afgesproken tijdstip zelfstandig van de BSO naar huis.

2.6 Waarnemen van de ontwikkeling

2.6.1 Observeren en oudergesprekken

Dagelijks zien wij een verschillende groep kinderen. Dagelijks gaan wij bewust met deze kinderen om en begeleiden wij ze voor een gezellige dag, waarbij wij proberen ze een fijne geborgen (mid)dag te bieden. Op school worden kinderen geobserveerd, maar acteren de kinderen anders dan op de BSO, om verschillende redenen, bijvoorbeeld 'groep samenstelling' en 'andere activiteiten & vrijheden'. Wij observeren alle kinderen dagelijks globaal omdat we willen dat elk kind zich op zijn gemak, dus prettig voelt. Er zijn altijd kinderen die afwijkend gedrag vertonen en waarbij we een beter beeld willen krijgen op het welbevinden van het kind. Wij observeren de kinderen met een eigen ontwikkelde observatielijst.

Op elke locatie is een map met observatieformulieren. Periodiek (elk half jaar), of als wij denken dat het extra nodig is, observeren wij de kinderen aan de hand van een checklist, daarbij kijken we naar verschillende eigenschappen als zelfredzaamheid, weerbaarheid, motoriek, relatie met anderen, spelen, welbevinden, werken, creativiteit, taal en cognitieve ontwikkeling. Wij proberen zo objectief mogelijk te observeren (turven), maar een aantal onderdelen zullen altijd subjectief zijn. Bij twijfel zullen meerdere pedagogisch medewerkers observeren. We bespreken eventuele twijfels wel met elkaar als pedagogisch medewerker, zonder dat andere kinderen daar iets van mee krijgen. Tijdens het tweewekelijks werkoverleg bespreken we die observaties die besproken moeten worden.

Oudergesprekken vinden niet standaard plaats, omdat er in de overdracht in de avond al veel wordt besproken met ouders. Zien pedagogisch medewerkers dat een kind ergens moeite mee heeft of niet lekker in zijn vel zit, dan zullen zij dit meteen terugkoppelen aan de ouders. Een apart oudergesprek is daarom vaak niet meer nodig. Als uit observaties voortvloeit dat we iets zorgelijks waarnemen of iets constateren waarvan we vinden dat de verzorgers op de hoogte moeten zijn, dan nemen wij contact op met verzorgers voor een extra gesprek. Andersom kunnen verzorgers zelf ook altijd een gesprek aanvragen wanneer daar behoefte aan is. Over deze mogelijkheid worden zij regelmatig geïnformeerd in de nieuwsbrief.

2.6.2 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen door middel van checklists en de kinderen daarnaast gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd en opgepakt. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling, doorlopen de pedagogisch medewerkers een aantal stappen die in het pedagogisch beleidsplan zijn terug te vinden.

Hoofdstuk 3: Thuibij informatie voor ouder en kind

3.1 Stamgroepen

3.1.1 Stamgroep

Thuibij werkt met vaste stamgroepen.

Groep:	Leeftijd kinderen	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
BSO De Matrijs Julianaweg 11a 1241 VV Kortenhoef	4 tot 8 jaar	20 kinderen	2
BSO Antonius Zuidsingel 50 2141 HC Kortenhoef	4 tot 8 jaar	2 groepen à 20 kinderen	4
BSO De Loods Kwakel 52 1241 LD Kortenhoef	8 tot 13 jaar	2 groepen à 22 kinderen	4

BSO De Matrijs

BSO de Matrijs is gevestigd in ons kinderdagverblijf, wij maken gebruik van twee ruimtes. Wij maken daarnaast gebruik van de centrale hal, de buitenruimte aangrenzend, de keuken en de tuin. In overleg mogen de kinderen ook naar de andere ruimtes (bijvoorbeeld even naar broertje of zusje). De kinderen kunnen op ons eigen buitenterrein spelen of op de plaats aangrenzend aan ons pand. Dit is een autoluwe zone waar we veel attributen hebben om op het terrein mee te spelen. Ook kunnen we uitwijken naar het grasveld bij kruispunt Leeuwenlaan & Noordereinde of het schoolplein van de Antoniuschool wat beide op loopafstand is.

De kinderen van zowel de Curteveneschool als de Regenboogschool worden opgevangen bij BSO de Matrijs. Pedagogisch medewerkers wachten de kinderen op de scholen op een vaste plek op, die bij de kinderen bekend is. De allerjongste halen we eventueel uit de klas. Als we compleet zijn, dan gaan we met zijn allen lopend via een vaste route naar BSO de Matrijs, waarbij de kinderen in tweetallen naast elkaar lopen en niet langs de rand van de weg mogen lopen. Eén pedagogisch medewerker haalt lopend maximaal tien kinderen op. Wanneer er meer kinderen van die school gehaald moeten worden, dan zal er een tweede pedagogisch medewerker meelopen of worden de kinderen gehaald door de Thuibij bus.

BSO Antonius

BSO Antonius is gevestigd in de Antoniuschool, wij maken gebruik van twee voormalige klaslokalen, welke wij hebben ingericht tot gezellige groepsruimtes. Wij maken daarnaast gebruik van de gymzaal en de buitenspeelplaats. De groepsruimtes zijn voorzien van leuk, divers en uitdagend speel- & knutselmateriaal voor de verschillende leeftijden. De schoolpleinen zijn voorzien van diverse moderne speeltoestellen, een ontdekplein en een podium. We hebben op elke locatie een container met leuk buitenspeelgoed en we mogen gebruik maken van het buitenspeelgoed (evt. van de school).

De kinderen van de Antoniuschool worden opgevangen op de Antoniuschool zelf. De jongste kinderen halen we op uit de klas, de rest komt naar de afgesproken plek waar we met zijn allen verzamelen, voordat we naar de BSO gaan.

BSO De Loods

BSO de Loods is in het scoutinggebouw van de Klaas Toxopeus, mooi gelegen aan de Kwakel in Kortenhoef. Het scoutingterrein is aangrenzend aan de polder en heeft een groot eigen veld waar verschillende sporten en spellen gespeeld kunnen worden. Daarnaast biedt de landelijke omgeving de mogelijkheid tot uitdagende buitenactiviteiten. De twee groepen zijn passend aan de leeftijdsgroep ingericht en zo dat kinderen zoveel mogelijk zelf hun bezigheden kunnen bepalen en pakken. Er is naast de groepsruimte ook een aparte relaxruimte, alwaar op de arcade kast een spel gespeeld kan worden, met de air hockey tafel gespeeld kan worden. De groepen zijn in samenspraak met de 8+ kinderen passend ingericht. Met tafels, stoelen, een chillhoek, diverse knutsel- en spelmaterialen. De kinderen hebben ook hier inspraak, zelfstandigheid en verantwoording. Activiteiten worden 'samen bedacht en besproken'..

Bij BSO de Loods zijn wij gedurende schoolweken open. In vakanties is BSO de Loods meestal niet geopend, dan worden de kinderen op een andere BSO opgevangen, omdat de scouting het pand vaak ook wil gebruiken. Als BSO de Loods wel geopend is, dan is deze de hele dag geopend en maximaal één groep met twee pedagogisch medewerkers.

Op BSO de Loods maken we gebruik van twee groepen. De kinderen zijn op per dag één van de twee groepen ingedeeld. Als kinderen meerdere dagen komen, proberen we ze zoveel mogelijk op dezelfde groep te plannen. Als het totaal aantal kinderen 22 of minder is, dan plannen we alle kinderen op groep Loods A (het Beverlokaal).

Op schooldagen worden de kinderen opgehaald op de scholen door Thuibij medewerkers. Het voor het aanwezig aantal kinderen benodigde aantal pedagogisch medewerkers is aanwezig op BSO de Loods.

Afhankelijk van het aantal kinderen dat uit school is,..:

- .. melden de kinderen zich bij de primaire opvanggroep (1^e lokaal), waarna ze zich opsplitsen naar hun eigen groep als de andere kinderen aansluiten.
- .. verzamelen de kinderen op hun eigen groep, bij de medewerker van die groep en melden zich.

De kinderen weten afhankelijk van de school waarop ze zitten, waar ze zich mogen melden.

De kinderen krijgen op hun eigen groep wat te drinken en fruit of een cracker. Er wordt met elkaar gesproken en ook besproken wat we voor activiteiten die middag doen. In de middag mogen de kinderen vrij spelen, uiteraard onder de voorwaarden/ regels die gelden binnen de groepen c.q. op het buitenterrein. Er mag bij elkaar op de groepen worden gespeeld. Waar nodig regelen de pedagogisch medewerkers dat de 'kinderen' opgesplitst worden, voor de rust op de groepen.

Als een kind wordt opgehaald of zelfstandig naar huis gaat, dan meldt deze zich op zijn eigen groep af. Rond half zes worden de kinderen met een kleiner broertje of zusje op een van onze ander BSO's naar die andere BSO gebracht, als dat door de verzorgers is gevraagd.

3.1.2 Verlaten van de basisgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij Thuibij erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. Tijdens buitenspelen. Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. Thuibij beschikt over een eigen buitenspeelruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.
2. Tijdens het open deuren beleid. Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. De kinderen gaan regelmatig bij elkaar op de groepen spelen, waardoor ze vertrouwd zijn met elkaar, de medewerkers en de verschillende groepen. Bij het samenvoegen van groepen kijken wij naar de emotionele veiligheid van de kinderen.

Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

De pedagogisch medewerkers bieden ook soms activiteiten buiten de stamgroep aan. Voor onze kinderen zijn dit bekende plekken, waar ze zich ook vertrouwd voelen. We kunnen bijvoorbeeld in de middenruimte met kussens gaan spelen, op de andere groep (altijd in hetzelfde gebouw) met de andere kinderen gaan spelen of buiten op ons speelterrein onze energie kwijt. Bij elke beoogde activiteit is het blijven voldoen aan de beroepskracht-kind-ratio maatgevend en wordt er altijd gezorgd voor vaste gezichten. De kinderen zijn op de verschillende groepen al snel vertrouwd, omdat we sowieso regelmatig bij elkaar op gelijkwaardige groepen kijken. Tevens openen en sluiten wij dagelijks in onze centrale ruimte, waar de kinderen al elkaar en de verschillende pedagogisch medewerkers zien. Verlaten wij de stamgroep om op een andere plek spelen dan worden deze kinderen door een pedagogisch medewerker hierin begeleid. De kinderen wachten bij de uitgang van de stamgroep en worden begeleid naar het eindpunt.

3.1.3 Open deuren beleid

Op de Antoniuschool hanteren wij tussen de twee groepsruimtes een 'open deuren beleid'. De kinderen zijn ingedeeld op een van de twee groepen. Met uitgang van eetmomenten dit gebeurt altijd op de eigen stamgroep van het kind. Tijdens het eten en drinken wordt er met de kinderen gepraat, bijvoorbeeld wat ze beleefd hebben of wat ze gaan doen in de vakantie. Ook wordt de kinderen verteld wat ze zoal die middag kunnen doen. Iedere dag wordt er vrijblijvend op beide groepen een activiteit aangeboden, de kinderen kunnen zelf kiezen of en waar ze aan mee willen doen. Uiteraard kunnen ze er ook voor kiezen lekker zelf te gaan spelen op één van beide groepen of met een pedagogisch medewerker mee naar buiten te gaan en/of te gaan spelen in het speellokaal. Voorwaarde bij het open deuren beleid is dat kinderen eerst aan de pedagogisch medewerker vragen of zij op de andere groep mogen gaan spelen, dit om een goed overzicht te houden wie op welke groep aanwezig is en om te voorkomen dat er te veel kinderen op één groep spelen.

Regels tijdens open deuren beleid:

- Kinderen vragen eerst aan de pedagogisch medewerker of zij op de andere groep mogen spelen voor zij het lokaal verlaten.
- Kinderen blijven bij het wisselen van lokaal niet in de gang hangen.
- Kinderen lopen bij het wisselen van lokaal niet naar hun eigen klas om hun juf/meester gedag te zeggen.
- In de gang wordt rustig gelopen en gesproken om overlast voor de juffen en meesters te voorkomen.

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep. De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, de andere groep op of buiten op de buitenspeelruimte.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken.

3.1.4 Samenvoegen

Bij Thui**z**Bij kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind op de ene dag als stamgroep de 'A' heeft, maar op een andere dag stamgroep 'B'. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Dit staat dan 'structureel'

Structureel samenvoegen bij Thuibij:

Bij Thuibij wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Woensdag en vrijdag worden de groepen samengevoegd. Op woensdag en vrijdag worden alle BSO-kinderen opgevangen op BSO Antonius. Dit wordt tevens benoemd op de kindplaatscontracten. Deze kinderen staan contractueel bij BSO Antonius geplaatst.
2. Tijdens vakanties worden groepen samengevoegd, kinderen worden opgevangen op BSO Antonius en BSO De Matrijs. Dit staat in het contract beschreven.

Waar de kinderen geplaatst zijn, kunnen de ouders altijd inzien via de KidsAdmin app.

Wij voegen groepen alleen samen als we inschatten dat dit voor de kinderen geen probleem is (of zelfs leuker) en na afstemming met de verzorgers. Een kind maakt gedurende de week, maximaal van twee stamgroep ruimtes gebruik.

Incidenteel samenvoegen bij Thuibij:

De pedagogisch medewerkers bieden ook soms activiteiten buiten de stamgroep aan, buiten of op de andere groep. Voor onze kinderen zijn dit bekende plekken, waar ze zich ook vertrouwd voelen. We kunnen bijvoorbeeld in de middenruimte met kussens gaan spelen, op de andere groep (altijd in hetzelfde gebouw) met de andere kinderen gaan spelen of buiten op ons speelterrein onze energie kwijt. Bij elke beoogde activiteit is het blijven voldoen aan de beroepskracht-kind-ratio maatgevend en wordt er altijd gezorgd voor vaste gezichten. De kinderen zijn op de verschillende groepen al snel vertrouwd, omdat we sowieso regelmatig bij elkaar op gelijkwaardige groepen kijken. Verlaten wij de stamgroep om op een andere plek te spelen dan worden deze kinderen door een pedagogisch medewerker hierin begeleid. De kinderen wachten bij de uitgang van de stamgroep en worden begeleid naar het eindpunt.

Indien Thuibij incidenteel samenvoegt behoren ouders hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te geven. Wij zullen nooit samenvoegen naar een andere locatie. Wij informeren (e-mail, whatsapp, KidsAdmin groepsapp) de ouders vooraf dat hun kind op een andere groep speelt, maar dat is altijd op dezelfde locatie. Opvang op een andere locatie gebeurt alleen na schriftelijke toestemming van de ouders. Bij de intake wordt schriftelijke toestemming gevraagd voor de diverse momenten waarbij incidenteel wordt samengevoegd. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

3.2 Dagindeling

3.2.1 Dagindeling

BSO De Matrijs en BSO Antonius zijn geopend van maandag tot en met vrijdag. BSO De Loods is geopend van maandag tot en met donderdag. Op vrijdag spelen de kinderen op BSO Antonius.

Qua dagindeling hebben we vaste elementen op de verschillende BSO's. Binnen het dorp hebben we te maken met verschillende tijden waarop de scholen uitgaan, waardoor een vaste indeling erg lastig is. Om toch een beeld te geven van hoe de middagen er op de BSO's uitzien, geven we een ruwe dagindeling. Hierin kunnen de tijden altijd wat afwijken per dag.

BSO De Matrijs | maandag, dinsdag, donderdag

Tijd	Activiteit
14:00 - 14:30	Kinderen worden opgehaald van school
14:45 - 15:15	Gezamenlijk in de kring Aanwezigheid kinderen controleren Fruit eten en drinken
15:15 - 16:30	Kinderen mogen vrijspelen Er worden activiteiten aangeboden
16:30 - 16:45	Eetmoment aan tafel Koekje/cracker en limonade
16:30 - 18:15	Kinderen mogen vrijspelen Ophaalmoment

BSO De Matrijs | woensdag en vrijdag

Er is tijdens schoolweken geen BSO bij BSO Matrijs op woensdag en vrijdag.

BSO Antonius | maandag, dinsdag, donderdag

Tijd	Activiteit
14:45	Kinderen komen naar de BSO of worden opgehaald
15:00 - 15:30	Gezamenlijk aan tafel Fruit eten en drinken
15:30 - 16:30	Kinderen mogen vrijspelen Er worden activiteiten aangeboden
16:30 - 16:45	Kinderen krijgen een snack aan tafel en drinken
16:30 - 18:15	Kinderen mogen vrijspelen Ophaalmoment

BSO Antonius | woensdag en vrijdag

Tijd	Activiteit
12:00 / 12:30	Kinderen komen uit school naar de BSO of worden opgehaald
12:15 / 12:45	Gezamenlijke lunch
13:00 - 15:15	Kinderen mogen vrijspelen Er worden activiteiten aangeboden
15:15 - 15:45	Gezamenlijk in de kring Fruit en limonade
15:45 - 17:00	Kinderen mogen vrijspelen Er worden activiteiten aangeboden
17:00 - 17:30	Eetmoment aan tafel Hartigs of groente en drinken
16:30 - 18:15	Kinderen mogen vrijspelen Ophaalmoment

BSO De Loods | maandag, dinsdag, donderdag

Tijd	Activiteit
14:00 - 15:30	Kinderen komen wisselend uit school De kinderen worden gehaald of komen zelf
14:30 - 15:00	Er staat limonade en koekjes voor de kinderen klaar Dit mogen ze zelf pakken
14:45 - 16:15	Kinderen mogen vrijspelen Er worden activiteiten aangeboden
16:15 - 16:45	Gezamenlijk kringmoment Fruit en limonade
16:30 - 18:15	Kinderen mogen vrijspelen Ophaalmoment

BSO De Loods | woensdag

Er is tijdens schoolweken geen BSO bij BSO Loods op woensdag en vrijdag.

BSO Vakantie-opvang

Tijd	Activiteit
08:30 - 09:00	Kinderen komen naar de BSO
09:30 - 10:00	Gezamenlijk kringmoment Eten en drinken
10:00 - 12:00	Kinderen mogen vrijspelen Er worden activiteiten aangeboden
12:00 - 12:30	Gezamenlijk lunchen
12:30 - 15:30	Kinderen mogen vrijspelen Er worden activiteiten aangeboden
15:30 - 16:00	Kinderen krijgen een koekje en limonade
16:00 - 18:15	Kinderen mogen vrijspelen
16:30 - 18:15	Ophaalmoment

Als er een feestje is en een kind trakteert, dan doen we dit eerst en eten we later op de middag fruit in plaats van hartig/groente moment. Als een kind naar huis gaat, mag deze (als de verzorgers het goed vinden) een soepstengel. Tussen het eten en drinken door zorgen we natuurlijk voor een wisselend aanbod aan activiteiten. Soms actief, soms creatief, soms brein brekend, maar altijd is deelname vrijwillig. Wij bieden voor alle kinderen leuke activiteiten aan. Wij proberen ook alle kinderen enthousiast te krijgen om mee te doen. Belangrijkste is dat de kinderen een leuke middag hebben.

3.2.2 Halen / brengen

Kinderen hoeven niet naar de BSO gebracht te worden. Wij halen de kinderen op. Kinderen worden met een busje uit school gehaald, of fietsen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker via een vastgestelde route naar de BSO's. De kinderen verzamelen op alle drie de scholen op een vast afgesproken plaats. Alleen op studie- of vakantiedagen worden kinderen wel naar de BSO gebracht.

Kinderen die naar de voorschoolse opvang komen, worden door de verzorgers gebracht. Wij brengen de kinderen dan naar school.

Er zijn vaste breng- en haaltijden, dit om de rust op de groep zo min mogelijk te verstoren.

De brengtijden zijn: 07:30 - 09:00 (tijdens vakanties)
08:30 - 09:00 (studie / extra dagen tijdens schoolweken)

De haaltijden zijn: 16:30 - 18:15

Wij gaan er van uit dat een van de verzorgers het kind brengt. Als iemand anders het kind brengt, vertrouwen wij erop dat het goed is. Komt er iemand anders dan een van de verzorgers het kind halen en wij zijn daarvan niet op de hoogte, dan krijgt deze het kind niet mee. Hoe goed wij deze persoon ook kennen. Wij hebben de verantwoordelijkheid om het kind aan de verzorgers veilig terug te geven. Wij zullen dan eerst contact opnemen met de verzorgers om te controleren dat het klopt dat deze persoon het kind op komt halen.

Verzorgers mogen het kind brengen en halen tijdens haal- en brengtijden. Wil een verzorger later of eerder komen, dan vragen wij dit even door te geven, zodat wij hier rekening mee kunnen houden met ons dagprogramma en er eventueel voor kunnen zorgen dat het kind klaar is om opgehaald te worden.

Met verzorgers van kinderen die zelfstandig naar huis gaan maken wij individuele afspraken om te zorgen voor een goede communicatie/overdracht betreft het welzijn van het kind.

Kinderen van BSO de Loods met broertjes en/of zusjes op BSO de Matrijs of BSO Antonius kunnen wanneer verzorgers dit wensen rond 17:30 / 17:45 naar een van bovengenoemde locaties gebracht worden. Verzorgers hoeven hierdoor maar op 1 locatie kinderen op te halen.

3.2.3 Vakantiedagen en studiedagen

Voor opvang tijdens de vakantie of op vrije dagen moeten verzorgers hun kind opgeven. Voor iedere vakantie ontvangen de verzorgers een uitnodiging via de mail. De uitnodiging is in het thema van die betreffende vakantie en geeft een korte impressie van wat we zoal gaan doen. Verzorgers geven aan op welke dagen ze opvang wensen in de vakantie. Dit kan via de mail, mondeling of telefonisch.

Ook voor studiedagen wordt vooraf via e-mail geïnventariseerd welke kinderen er zullen komen.

Kinderen krijgen op de dag dat ze normaal gedurende schoolweken een plaats hebben op de BSO in de vakanties op deze dag voorrang. Opvang buiten 'eigen dagen' kan ook mits hier plaats voor is & uiteraard die 'eigen dag' geen feestdag is, want die kan niet geruild worden. Daarnaast is het ook mogelijk alleen vakantie opvang af te nemen mits hier plaats voor is.

3.3 BSO diensten, losse dagen, extra dagen

3.3.1 BSO - schoolweken

Bij dit pakket is de verzorger verzekerd van opvang op de afgenomen dagen voor de standaard uren gedurende alle schoolweken. Daarnaast kunnen vakantiedagen en studiedagen extra afgenomen worden. Wij doen ruim van te voren een inventarisatie wanneer er op school een studiedag OF een vakantie aankomt, met de vraag aan te geven op welke dagen er wel gebruik gemaakt wordt van buitenschoolse opvang. Uiteraard is er ook altijd de mogelijkheid om op andere dagen dan de vaste dagen opvang af te nemen, op basis van beschikbaarheid. Vakantiedagen en/of studiedagen kunnen tot twee weken van tevoren kosteloos geannuleerd worden.

3.3.2 BSO - 49 weken

Naast de schoolweken, neemt men per afgenomen dag ook 9 vakantiedagen af als budget. Dit budget kan ingezet worden tijdens vakanties of studiedagen. Van tevoren zal Thuibij een inventarisatie doen om een beeld te krijgen van de vakantiebezetting. Wij vragen de verzorger(s) aan te geven welke dag(en) van de BSO-gebruik zal worden gemaakt. Tot twee weken voor de betreffende dag kan dit worden doorgegeven en garanderen wij een plek. Daarna is het op basis van beschikbaarheid. Dit is voor ons van belang voor de personeelsplanning en niet minder belangrijk, het plannen van de activiteiten voor die dag(en). Verzoekers krijgen geen restitutie wanneer er geen gebruik wordt gemaakt van vakantiedagen.

Tijdens de vakanties worden de kinderen mogelijk opgevangen op andere locaties. Ruim voor de vakantie inventariseren wij welke kinderen er allemaal komen en op basis van de aanmeldingen maken wij een planning en besluiten we welke kinderen op de verschillende locaties worden opgevangen. De ouders worden hierover ingelicht.

3.3.3 Losse (vakantie)dagen

Wanneer verzorgers gedurende schoolweken geen opvang nodig hebben, omdat ze bijvoorbeeld onder schooltijden werken, kan het wenselijk zijn alleen gebruik te maken van 'vakantieopvang'. Dit is geen pakket. Na een kennismaking is het mogelijk in vakanties gebruik te maken van buitenschoolse opvang. Hiervoor ontvangt de verzorger een uitnodiging via de mail, waarop zij aan kunnen geven welke vakantiedag(en) van de BSO gebruikt wordt gemaakt. Kinderen met een budgetweken pakket krijgen voorrang.

3.3.4 Extra dagen/ruildagen

Bij beide pakketten kunnen extra dagen afgenomen worden op basis van beschikbaarheid. Ook kunnen er dagen geruild worden. Bij extra dagen en ruiling gelden de voorwaarden zoals in ons pedagogisch beleid beschreven.

3.4 Praktische informatie

3.4.1 Communicatie verzorgers

Alle kinderen hebben op de groep een eigen laatje of delen een laatje met een broertje of zusje. Hierin kunnen kinderen gedurende de dag persoonlijke dingen bewaren als knuffels, tekeningen, knutselwerkjes, brieven vanuit school etc. Veel communicatie verloopt via de telefoon of via e-mail. Ook heeft Thuibij een internetsite waar verzorgers en belangstellende voor de nodige informatie terecht kunnen.

Een andere belangrijke vorm van communicatie zijn de ophaalmomenten. Verzorgers krijgen van pedagogisch medewerkers de nodige informatie over hoe het die dag met zijn/haar kind is gegaan en of er nog bijzonderheden zijn geweest. Sommige kinderen van BSO de Loods mogen van hun verzorgers zelfstandig naar huis OF worden door ons teruggebracht naar een andere BSO-locatie. Met deze verzorgers is dus geen regelmatig contact. Om te zorgen voor een goede overdracht en communicatie;

- Hebben wij telefonisch of per mail contact bij vragen en/of bijzonderheden.
- Mogelijkheid tot oudergesprek op aanvraag van zowel de BSO als de verzorgers.

3.4.2 Afmelden

Kinderen kunnen door verschillende redenen niet naar de BSO komen; door spelen met vriendjes en vriendinnetjes, ziekte, naar opa en oma, verzorger(s) zijn ziek/vrij etc. Het afmelden van kinderen kan:

- Telefonisch (BSO-locatie of naar kantoor),
- Door het inspreken van de voicemail
- Het sturen van een Whatsapp / Sms-bericht naar contactnummer van de locatie
- Door het mondeling afmelden bij de pedagogisch medewerkers
- Via de KidsAdmin app.

Wij vragen verzorgers om dit op tijd te melden, wij verlaten het schoolplein niet voordat wij alle kinderen verzameld hebben, dus als een kind afwezig is en wij op zoek moeten naar de reden, dan staan de overige kinderen onnodig lang te wachten.

3.4.3 Zieke kinderen

Wanneer een kind ziek is blijft een lastig vraagstuk. Komt een kind ziek uit school of geeft het aan zich niet lekker te voelen zijn er een aantal stappen die wij ondernemen. We vragen het kind waar het last van heeft, waar het zeer doet en waar dat door kan komen. We nemen de temperatuur van het kind op met een oorthermometer. Bij een ziek kind kijken we goed naar het kind zelf, hoe gedraagt het zich, wat wil het kind zelf? In de meeste gevallen zullen wij sowieso de verzorgers contacten en overleggen of het kind al dan niet opgehaald kan worden. Afspraken welke wij hanteren wanneer een kind vanwege ziekte niet op de buitenschoolse opvang mag spelen staan beschreven in ons "Ziekenboekje".

3.4.4 Vriendje spelen

Een enkele keer mag er een vriend(innet)je meekomen naar de BSO. Het vriend(innet)je mag dan volledig meedoen, maar moet zich ook aanpassen aan de regels die gelden op de BSO. We hanteren een paar voorwaarden:

- De extra aanwezigheid moet passen binnen de bezetting en activiteit van de dag.
- Er moet contact zijn geweest met één van de verzorgers van het spelende kind.
- Per maand mag 1x een vriendje worden meegenomen.
- Eenzelfde vriendje mag maximaal 1x per kwartaal komen spelen.
- Er mogen op de groep maximaal 2 'externe' vriendjes aanwezig zijn.
- Het vriendje is net zo lang of korter bij ons op de BSO als het kind waar het mee meekomt, maar maximaal tot 17:00.
- Het vriendje is geen klant van Thuibij.

Thuibij moet de gegevens hebben waarop een verzorger van het vriendje beschikbaar is. Als deze verzorger niet bereikbaar is, dan zal verzorger van kind waarmee het als speelmaatje mee is, worden gebeld.

3.4.5 Huiswerk / strafwerk

Soms hebben kinderen huiswerk (of strafwerk) dat moet worden gemaakt. Wij proberen dan een plek c.q. mogelijkheid te zoeken waar het kind zo ongestoord mogelijk kan werken. Er wordt dan ook op gelet dat andere kinderen niet bewust gaan storen.

Hoofdstuk 4: Wet kinderopvang

4.1 Drie-uursregeling

BSO Thuibij (naschoolse opvang)

Op opvangdagen waarbij wij op de BSO naschoolse opvang bieden mogen wij maximaal 30 minuten afwijken van de beroepskracht-kindratio. BSO Thuibij hanteert onderstaande algemene kaders met betrekking tot de inzet van haar personeel en de BKR, wanneer er op de BSO naschools opvang wordt geboden:

Dag	Groep	Aantal beroepskrachten	Afwijken middag*
Maandag	BSO De Matrijs	2	Nee
	BSO Antonius	2	Nee
	BSO De Loods	3	Nee**
Dinsdag	BSO De Matrijs	2	Nee
	BSO Antonius	3	Nee
	BSO De Loods	4	Nee**
Woensdag	BSO Antonius	2	Nee
Donderdag	BSO De Matrijs	2	Nee
	BSO Antonius	1	Nee
	BSO De Loods	4	Nee**
Vrijdag	BSO Antonius	2	Nee

* Alle pedagogisch medewerkers van BSO Thuibij werken totdat het laatste kind is afgehaald. Een afwijking van de BKR in de middag zal hierdoor eigenlijk nooit voorkomen.

** Incidenteel kan het voorkomen dat een pedagogisch medewerker van BSO De Loods om 17:15 klaar is met haar dienst. In dergelijke uitzonderlijke situaties kan het gebeuren dat wordt afgeweken van de BKR, vooral als er nog veel kinderen op de groep zijn.

BSO Thuibij (gehele dagen opvang)

BSO Thuibij maakt gebruik van de 'drie-uursregeling', wat wettelijk is toegestaan omdat we langer dan 10 uur achtereen geopend zijn op volledige BSO opvangdagen. Dit betekent dat er maximaal drie uur per dag mag worden afweken van de beroepskracht-kindratio (BKR). Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moeten tijdens de afwijking aanwezig zijn.
- In de kindplanning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, zodat we inzichtelijk hebben wanneer we van de BKR afwijken. Als blijkt dat er toch op andere tijden wordt afgeweken of dat er langer afgeweken wordt dan is toegestaan, dan passen we het rooster incidenteel of structureel aan.
- Op het moment dat de drie-uursregeling van kracht is en er maar één pedagogisch medewerker op de groep aanwezig is, moet er altijd een tweede volwassene in het pand aanwezig zijn.

BSO Thuibij hanteert onderstaande algemene kaders met betrekking tot de inzet van haar personeel en de BKR, wanneer er op de BSO gehele dagen opvang wordt geboden:

Groep	Aantal beroepskrachten	Personeelsdiensten	Pausetijden	Afwijken ochtend	Afwijken einde middag
BSO De Matrijs	2	<u>Studiedagen:</u> Vroege dienst: 08:30 – 18:00 Late dienst: 09:15 – 18:15 <u>Vakanties:</u> Vroege dienst: 07:30 – 17:00 Late dienst: 09:15 – 18:15	Vroege dienst: 13:00 – 13:30 Late dienst: 13:30 – 14:00	Ja	Ja
BSO Antonius*	2 - 4	<u>Vakanties:</u> Vroege dienst: 07:30 – 17:00 Late dienst: 09:15 – 18:15**	<u>2 beroepskrachten:</u> Vroege dienst: 13:00 – 13:30 Late dienst: 13:30 – 14:00 <u>3 beroepskrachten:</u> Vroege dienst: 13:00 – 13:30 Tussen dienst: 13:30 – 14:00 Late dienst: 14:00 – 14:30	Ja	Ja
BSO De Loods*	2 - 4	<u>Studiedagen:</u> Vroege dienst: 08:30 – 18:00 Late dienst: 09:15 – 18:15** <u>Vakanties:</u> Vroege dienst: 07:30 – 17:00 Late dienst: 09:15 – 18:15**	<u>2 beroepskrachten:</u> Vroege dienst: 13:00 – 13:30 Late dienst: 13:30 – 14:00 <u>3 beroepskrachten:</u> Vroege dienst: 13:00 – 13:30 Tussen dienst: 13:30 – 14:00 Late dienst: 14:00 – 14:30	Ja	Ja

* Bij volledige dagopvang op BSO Antonius (enkel tijdens vakanties) en op BSO De Loods (zowel tijdens studiedagen en vakanties), wordt vooraf geïnventariseerd hoeveel kinderen er aanwezig zullen zijn. Afhankelijk van het aantal kinderen dat moet worden opgevangen, werken er in totaal twee of drie pedagogisch medewerkers op BSO Antonius en op BSO De Loods.

**Als de BKR drie beroepskrachten vereist, werken op BSO Antonius (enkel tijdens vakanties) of op BSO De Loods (zowel tijdens studiedagen en vakanties) twee beroepskrachten een late dienst (van 09:15 – 18:15).

Er zijn diverse situaties waarin kan worden afgeweken van de BKR, waarbij BSO Thuibij de volgende pedagogische afwegingen maakt:

- Aan de randen van de dag. Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen op de groep aanwezig. Met minder kinderen op de groep kan de pedagogisch medewerker beter opletten, de kinderen snel helpen wanneer nodig en sneller ingrijpen als er gevaarlijke situaties ontstaan.
- Tijdens de pauzes. Tijdens de middagpauze krijgen de kinderen na de lunch de gelegenheid om te rusten, zelfstandig te lezen of om een andere rustige, zelfstandige activiteit te ondernemen. Er is hierdoor minder directe aandacht nodig, waardoor het voor de medewerkers mogelijk is om beurten met pauze te gaan. De pauzes vinden plaats tussen 12:00 en 16:00 en worden genomen als de (pedagogische) situatie op de groep dit toelaat.

Tijdens situaties waarin wordt afgeweken van de BKR en de drie-uursregeling in werking treedt, is het van het grootste belang om de kinderen op de BSO de best mogelijke zorg en begeleiding te blijven bieden, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan hun individuele behoeften en ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers van de BSO Thuibij zetten zich hiervoor in op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker(s) die op de BSO blijft, observeert de kinderen nauwlettend. Zij speelt in op de individuele behoeften van het kind en waarborgt op deze manier de emotionele veiligheid en de stabiliteit op de groep.
- De pedagogisch medewerker(s) geeft haar collega een goede overdracht op het moment dat zij met pauze gaat of wanneer zij klaar is met haar dienst. Op die manier worden individuele behoeften en eventuele bijzonderheden van de kinderen met elkaar afgestemd.
- De pedagogisch medewerker(s) geeft tijdens de afwijking haar volle aandacht aan de kinderen. Praktische taken, zoals schoonmaak- en administratieve werkzaamheden, worden hervat op het moment dat er niet meer wordt afgeweken van de BKR.

Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over afwijkingen van de beroepskracht-kindratio doordat het in het pedagogisch beleidsplan opgenomen is.

4.2 Beroepskracht kindratio

De beroepskracht-kindratio betreft de verhouding tussen het aantal PM'ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de BKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet de beroepskracht-kindratio er als volgt uit op de BSO van Thuibij:

Groep:	Maximum aantal kinderen:	Aantal beroepskrachten:
BSO De Matrijs	20 kinderen	2
BSO Antonius	2 groepen à 20 kinderen	4
BSO De Loods	2 groepen à 22 kinderen	4